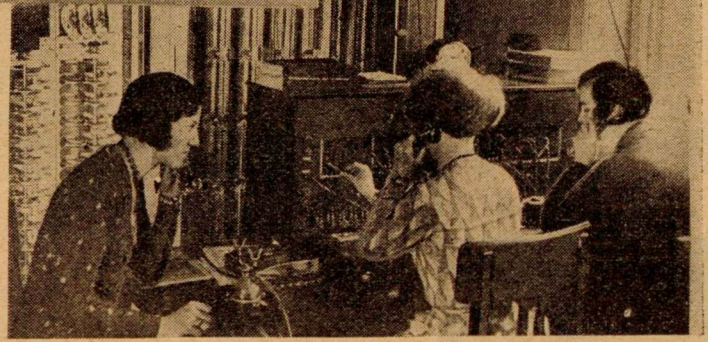
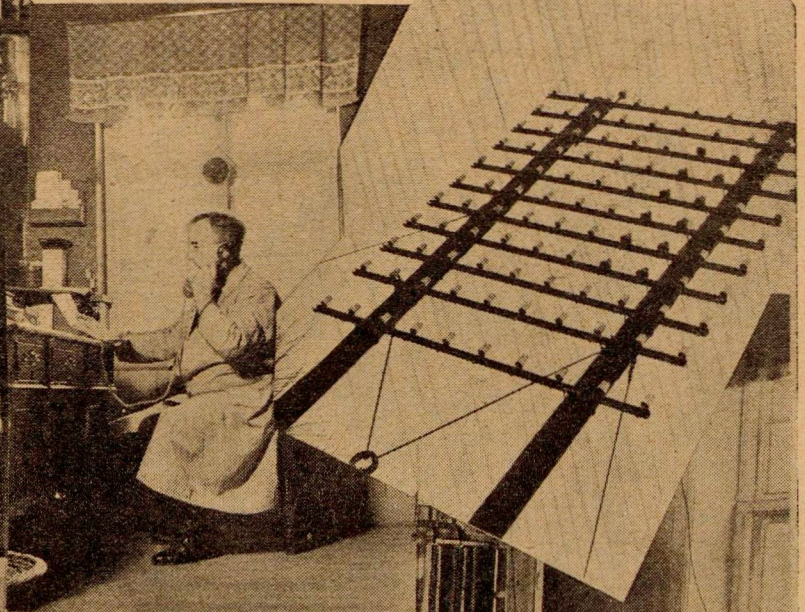

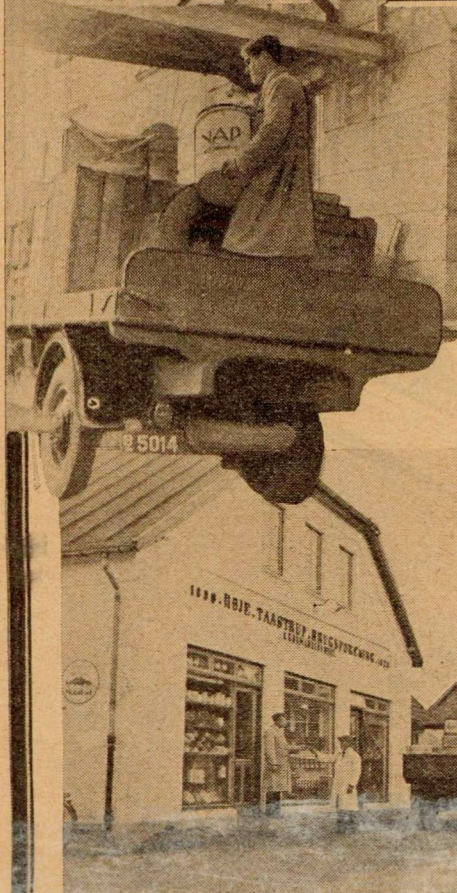
Brugsforenings Bladet

6. AARGANG NR. 25
12. DECEMBER 1933

Et Kredsløb! Naar Husmoderen afleverer sin Juleordre i Brugsforeningen og faar sine Varer udleveret lidt efter, tænker vi som Regel ikke over, hvad der egentlig ligger bag ved af Arbejde, for at det hele kan gaa saa let. Følg en Gang med i Billederne, saa skal De se:

Øverst: Uddeleren, der lige har modtaget Ordren. Han »slaaar paa Traaden« til Fællesforeningen, hvor Damerne ved Omstillingsbordet etablerer Forbindelsen med Ordreudskrivningskontoret. — Efter endnu et Par mellemliggende Led læsses Varerne paa Vognen, og nogle Timer senere kan Uddeleren i den sjællandske Forening række Varerne over Disken. Kredsløbet er sluttet og vi er kommen godt og rigtig hjem.

funkis cyklelygten

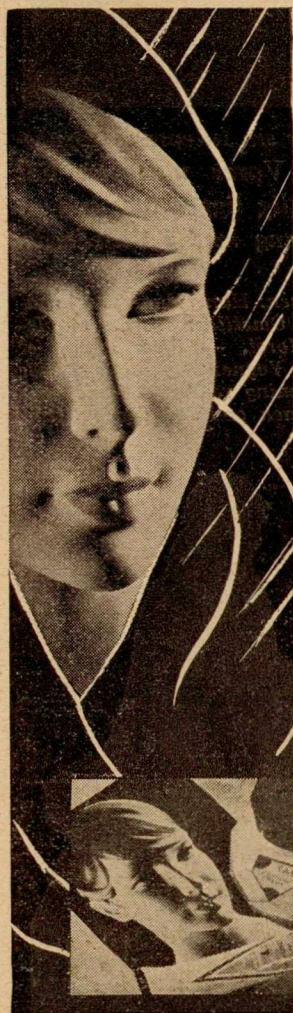
Model 1
4 Kr.

„Nibi“

Reservebatteri
50 Øre

„Model 1“ er bygget til Hovedstadens og de store Provinsbyers oplyste Gader og Veje, hvor man kører med Lygte, ikke for selv at se bedre, men for at blive set, og for paa billigste Maade at opfylde Loven. „Nibi“ er økonomisk, den brænder 35 Timer for 50 Øre. En Sammenligning af denne Lygte med andre Mærker vil straks vise Forskellen. „Nibi“ er dansk og af rustfrit Materiale. I den er alt af bedste Sort. „Nibi“ kan kun ødelægges ved Vold.

Faas i Brugsforeningen.

Pudder som holder ~

Det er en vigtig Egenskab ved Pudder — men TAMARI Pudderet med den fine, diskrete Duft har den.

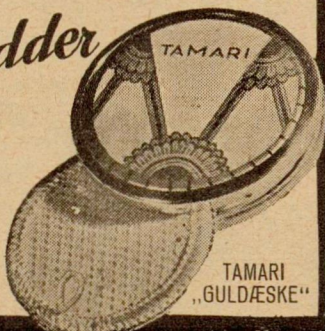
TAMARI Pudder er saa flor fint i sin Konsistens, at det fordeles yderst let paa Huden, holder sig trods Regn og Rusk og Blæst og derved yder Huden den mest effektive Beskyttelse med sin flatterende Overflade.

Løst Pudder i Æsker: Kr. 0,50, 1,00, 2,00
Fast Pudder i Daaser med Spejl:
..... Kr. 1,25, 1,50, 2,00, 2,50

TAMARI - Serien omfatter desuden:
Lecithin Creme, Coldcream med Lecithin,
Lecithin Sæbe. — Shampoo og Tør-Shampoo,
Eau de Cologne, Brillantine. — Læbestift,
Øjenbrynstift, Parfume.

FAAS I BRUGSFORENINGEN

TAMARI Pudder

Ryg **Cecil**
Den bedste Cigaret !

DETTE NUMMER INDEHOLDER:

Forsidebilledet: Jule-Ordren —		Omkring det runde Bord	588
Urup —	579	Julegaverne. Af Rich Lund	589
Hjemmemarkedet og Landbruget. Af Johs. Ridder	581	Smaa Anmeldelser	590
Hvad faar vi for Pengene? Af Folmer Dam	582	Julerosen. Af Joh. Weltzer	591
Fra Arbejdet hjemme og ude	583	Hjemmets Opgaver	592
B. B.s Billedside	585	Lille P. Brugs's store Oplevelser	594
F. D. B. forbereder Juleindkøbet i Brugsforeningen	587	Søren Vims	595

Mange af vore Læsere vil gennem Avismeddelelser være bekendt med en Dom ved Vestre Landsret, hvorved en Enke blev dømt til at deltage i det solidariske Ansvar for Urup Brugsforenings Underskud. Vel ved man endnu ikke, hvor meget hun kommer til at betale, og hvorledes der i det hele vil blive taget paa Sagen og hendes fremtidige personlige Forhold; men bortset herfra, og vi vil nærmest antage, at der ved Forhandling mellem de større Kreditorer vil blive truffet en eller anden *mindelig* Ordning vil Tilfældet blive revet i Næsen paa Brugsforeningsbevægelsen som Udtryk for, at der skulde være noget galt ved det hele, ved Princippet og Tanken i Almindelighed. Til Stadighed ser vi, hvorledes vore Modstandere søger og har søgt at udnytte Uheld og Genvordigheder paa den mest haardhændede Maade, til at vække Mistillid mod Brugsforeningerne — som noget, betænksomme Folk skulde holde sig langt fra, hvis de ellers havde deres økonomiske Liv og Lemmer kær.

Derfor er der Grund til, at vi fra Brugsforeningernes Side gør os klart, hvad Urup-Enke-Dommen peger paa, og hvad den i Virkeligheden har at sige, først og fremmest til de mange Medlemmer af Brugsforeningerne Landet over, som maaske ellers ved første Øjekast lader sig gaa paa af Modstanderne.

Det maa da slaas fast, at Tilfældet er — og bør opfattes som — en meget alvorlig Paamindelse og Understregning af, at der i de enkelte Foreninger maa udvises Paapasselighed paa det økonomiske og det regnskabsmæssige Omraade, ikke blot i selve Foreningens indre Anliggender, men ogsaa over for Medlemmerne og af disse over for Foreningen og udadtil af Foreningen over for Trediemænd. Ja, vil man sige, det er sagt saa tit, og det er saa let baade at sige og skrive endnu en Gang. Men vi drister os nu alligevel til at gøre det — endnu en Gang. Thi uden at vi ved denne Lejlighed skal gaa i Enkeltheder med Hensyn til Dommens Forudsætninger, giver blot de foreløbige Meddelelser det stærkeste Indtryk af, at der paa flere Punkter er udvist en Mangel paa Plan og Kyndighed, som maa forbavse. Om noget lignende kunde være sket ogsaa i andre Foreninger, skal vi ikke forsøge at udgranske, men glædeligt er det, at forskellige Solemærker tyder paa, at man i stigende Grad er opmærksom paa

URUP —

og har Interesse for at skabe solide og betryggende Forhold paa dette vigtige Omraade. Herpaa tyder bl. a. den øgede Tilslutning til *Fællesforeningens Revisionsvirksomhed*, i hvilken nu ca. to Trediedele af samtlige Foreninger er med, og hvortil Tilgangen er livlig fra Aar til Aar. Diskussioner i Fagbladene og paa Møder gaar i samme Retning.

Men ogsaa med Henblik paa *Medlemsskabet* i Brugsforeningerne taler Urup-Tilfældet. Der udvises i saa Henseende ikke altid den paakrævede Omhu, bl. a. med Hensyn til selve Medlemsforholdets Opretholdelse eller Ophævelse. Og uanset, om det trods manglende Agtpaagivenhed paa dette Punkt gaar godt, eller der som Følge deraf indtræffer Uheld eller Ulykker, er det en alt for stor Risiko for hele Bevægelsen, for dens Ide at paaføre den en Svækkelse ved manglende Omtanke eller Uforsigtighed.

Og naar vi da har uddraget disse Paamindelser af Dommen, vil vi da paa den anden Side ikke lade os gaa paa af den eller forveksle det skete med Bevægelsens Værdi eller Betydning som Helhed. Hvad den søges udnyttet til, er jo netop noget i denne Retning. Thi naturligvis er, hvad der her er nævnet, et meget stort Beløb som Enkelttilfælde betragtet, men lad os dog ikke af denne Grund overse, hvad Medlemsforholdet i Brugsforeningerne som Helhed gavner og bringer af Fordele, ogsaa udtrykt i klingende Mønt. Adskilligt af dette er af indirekte Art, og der bliver saaledes ikke altid lagt Mærke dertil, hvad enten det gælder de Fordele, som alene ydes Medlemmerne indenfor Brugsforeningerne, eller dem, der kommer alle Forbrugere tilgode. Men selv om vi ser bort fra denne indirekte Betydning og kun tænker paa det, der direkte viser sig for Medlemmerne, og det vil da sige den Besparelse, som opnaas gennem Brugsforeningerne, saa bliver det til saadanne Beløb, at de nævnte Summer, som Enken maaske og maaske ikke kommer til at betale til Urup Brugsforening, og andre lignende Beløb, der maa dækkes under lignende uheldige Forhold, er for lidet at regne i Sammenligning dermed. Vi har f. Eks. gennem den aarlige Brugsforenings-Statistik Overblik over, hvad der udbetales som Overskud til Medlemmer-

ne, og hvad der altsaa i hvert Fald betegner en Besparelse sammenlignet med Køb i Privathandelen. Dette beløb sig i 1931 til *ikke mindre end 16 Millioner Kroner!* Det er dog en Post, som ikke bør lade sig overskygge af nogle Underskud og dermed følgende Dækningsbeløb, selv om de kan være haard nok at udrede for de paagældende.

Naar der fra Brugsforeningsmodstandere saa stærkt raabes op om de Tab, som paaføres Medlemmerne, og den Risiko, de løber — og denne Plade er vist i Øjeblikket næsten den mest benyttede i Grammofonen — nævner de selvfølgelig ikke noget om Overskud eller Besparelser. Det har de ganske glemt. Og der er ogsaa noget andet, de glemmer, og det er *de Tab, som Privathandelen er ude for paa forskellig Maade*. Thi det ligger jo i Sagens Natur, at disse Underskud i det lange Løb bæres af Forbrugerne, og at der i Privathandelens Priser og Kalkulationer selvfølgelig regnes med en Tabsrisiko, som endda ikke er saa helt lille. Naar vi ser de lave og stærkt nedsatte Priser f. Eks. i et Fallitbos Vinduer, glemmer vi saa ofte, at de lave Priser jo kun er et Udtryk for, at der er taget et Tab paa Priserne een Gang. Og lad os, naar nu vore Modstandere saa stærkt udbasunerer Urup-Tilfældet, ikke glemme, at Antallet af Fallitter indenfor Privathandelen — og de dermed forvoldte Tab som Forbrugerne direkte og indirekte maa dække — ikke er saa helt lille. Alene for Detailhandlere og Grossister beløb det sig i 1932 til 286! Alle disse har vi hverken Tid eller Plads — og for Resten heller ikke Lyst — til at omtale nærmere i vor Presse eller paa vore Møder, medens Ordførerne fra den anden Side skriftligt og mundtligt holder lange Begravelsestaler og nøje Register over Brugsforeningernes Genvordigheder.

Som vi har gjort gældende særlig i den første Del af denne Artikel, er det naturligvis ikke Meningen, at Urup-Sagen skal gaa ubemærket hen, eller at vi skal overse det uheldige og alvorlige i den. Men paa den anden Side skal vi i dette Tilfælde, som paa saa mange andre Omraader baade i vort private Liv og i Anliggender indenfor Brugsforeningens Virksomhed, gøre os klart, hvad der staar paa den ene og paa den anden Side af Regnskabet — henholdsvis som Kredit og Debet.

F.D.B.

Nymalet, frisk F.D.B. Kaffe

I Brugsforeningerne Landet
over snurrer Kaffemøllerne
lystigt og maler F.D.B.s lands-
kendte Kaffe — frisk og fyl-
dig — parat til Deres Bord.

— Ikke mindst med Jule-
dagene for Øje bør De
huske, at hver Kop F.D.B.
Kaffe er en virkelig Nydelse.

Vi bringer denne Gang den tredje Artikel af Fuldmægtig ved Landøkonomisk Driftsbureau Johs. Ridder. Tidligere fremkom hans Artikler om „Lidt Husholdningsøkonomi“ og om „Vore Husholdninger i gamle Dage sammenlignet med nu“. Yderst aktuelt og værdifuldt vil det nu være, naar han denne Gang skriver om

Hjemmemarkedet og Landbruget.

Dansk Landbrug er karakteriseret ved en i Forhold til de fleste andre Landes Landbrug endog meget stor Omsætning, idet Produktionen ikke alene er baseret paa de store Afgrøder, der frembringes paa egne Marker, men der importeres samtidig store Foderstofmængder. Til Illustration heraf kan det anføres, at efter Undersøgelser udført af Det landøkonomiske Driftsbureau medgaar kun 7 pCt. af det samlede Brutto-udbytte til Forbrug hjemme i Bedriftens egen Husholdning, medens den tilsvarende Andel for de Egne, der bedst kan sammenlignes med Danmark, nemlig de østlandske Brug i Norge, var 24 pCt. og for de sydsvenske Landbrug 10 pCt. Tager vi de afsidesliggende Egne med, ændrer Billedet sig endnu mere, idet 40 pCt. af Produktionens Værdi i de norske og 35 pCt. i de svenske Nordlandsbrug medgaar til Forsyning af Landbrugenes egne Beboere. Vi ser, hvorledes disse afsidesliggende Egne faktisk endnu tilhører den gamle Naturaløkonomi, som herskede her i Landet for et lille Hundrede Aar siden, hvor Formaalet blot var at sælge saa meget, at man kunde svare de nødvendige Afgifter og faa Penge til Indkøb af de allernødvendigste Ting, som det var umuligt at fremstille selv.

Endnu mere iøjnefaldende er Forskellen, naar man ser paa, hvor stor en Del af Landbrugsproduktionen der forbruges paa det samlede indenlandske Marked. Ser man paa et Landbrugsland som Sverige, er Forholdet det, at af Landbrugets Salgsoverskud af Smør eksporterendes kun $\frac{1}{6}$, af Flæsk $\frac{1}{4}$, og af Kød næsten intet. For Danmarks Vedkommende er det ganske anderledes. I 1930, før Udlandet endnu satte væsentligt ind for at hæmme Tilførselen af Levnedsmidler, er det saaledes beregnet, at Landets samlede Mælkeproduktion udgjorde 5400 Millioner kg, hvorefter kun 400 Mill. kg eller knapt 8 pCt. anvendtes til Husholdningsbrug her i Landet; hertil kommer saa desuden Forbruget af Skummetmælk og Kærnemælk. Den samlede Smørproduktion var 190 Mill. kg, og det indenlandske Forbrug af Smør 21,6 Mill. kg, altsaa godt 11 pCt. Tilsvarende Beregninger viser, at af den samlede Flæskeproduktion aftog det indenlandske Forbrug ca. 20 pCt. mod 30 pCt. af Æggene og godt Halvdelen af Slagtekyøget.

Disse Tal gør det forstaaeligt, at der fra Landbrugets Side lagdes den allerstørste Vægt paa en god Forsyning af vore udenlandske Kunder, og at man — hvilket ikke kan nægtes — i nogen Grad oversaa Hjemmemarkedet, i hvert Fald

ikke satte noget ind paa at faa Husmødrene til saa vidt muligt at lægge deres Forbrug an paa danske Landbrugsprodukter. — Ja, at Margarinen gik ind i Stedet for Smør, og Kaffen i Stedet for Mælken, blev snarest anset som en samfundsøkonomisk gavnlig Foreteelse; rent pengemæssigt set var det antagelig ogsaa et fordelagtigt Bytte, idet man fik Raad til at anskaffe mange mere eller mindre nødvendige Ting udover Føden. Men de gamles Erfaring, at en god Kop Sødmælk med et Stykke Rugbrød med et godt Lag Smør var det bedste Middel til røde Kinder, traadte desværre mere og mere i Baggrunden.

Stærk Stigning i Hjemmeforbruget — men vil den holde sig?

I den allerseneneste Tid er der imidlertid sket store Ændringer; den ene Vanskelighed har taarnet sig op efter den anden med Hensyn til Landbrugsproduktionens Afsætning til Udlandet, hvilket har medført et stort Prisfald, og en Del Varer som Kød er næsten bleven uafsættelige. Det er derfor let forstaaeligt, at Hjemmemarkedet nu har faaet en større Interesse, og at der fra Landbrugets Side er sat et omfattende Agitationsarbejde i Gang for et øget Forbrug af danske Varer saavel i Landbo- som i Byhusholdningerne. Navnlig har man henledt Opmærksomheden paa Smør, Mælk og Ost, hvis forskellige Egenskaber er blevet stærkt fremhævet. Dette Arbejde og ikke mindst de lavere Priser har da ogsaa medført et øget Forbrug. Fra 1930 til 1932 er Smørforbruget saaledes steget fra 21,6 til 30 Mill. kg, medens samtidig Margarineproduktionen er gaaet ned fra 82 til 73 Mill. kg. Forbruget af Sødsmælk er uden Tvivl ogsaa steget betydeligt; efter Statistikken er Andelsmejeriernes Salg af Sødsmælk til Husholdningsbrug saaledes steget med 15 pCt. fra 1930 til 1932, og for Byernes Vedkommende er det oplyst, at Forbruget nogle Steder er steget med 15—20 pCt. Kødforbruget er sikkert ogsaa steget som Følge af de lave Kødpriiser, medens Ægforbruget i 1932 ligesom i 1930 udgjorde 30 pCt. af den samlede Ægproduktion, og for Flæskeproduktionens Vedkommende kan der ud fra Aarets store Produktion næppe regnes med, at det indenlandske Forbrug har andraget mere end 15 pCt. i 1932.

Det er glædeligt, at Forstaaelsen for de danske Produkters Værdi har været stigende; men det maa ikke glemmes, at Prisbilligheden har været stærkt medvirkende, og da ganske særlig for Landbohusmoderen, der har Varerne paa

Gaarden. Spørgsmaalet bliver derfor, om der kan paaregnes et stigende Forbrug, selv om Landbrugsprodukterne skulde stige i Pris, hvad jo lige saa stærkt maa ønskes, som det maa haabes, at man ikke ved kunstige Indgreb hindrer den enkelte Husmoder i at bruge de Varer, som hun anser for billigst og mest hensigtsmæssigt at bruge.

Der er imidlertid en saa paafaldende Forskel i Forbruget her i Landet og i andre Lande, at det nok kan give Anledning til Overvejelser, om det ikke var tilraadeligt at ændre Forbruget og da netop i den Retning, der medfører et større Forbrug af danske Landbrugsvarer. Man har saaledes hidtil regnet med et Mælkeforbrug pr. Person daglig paa kun 0,46 Liter for København mod 0,55 for Oslo, 0,65 for Stockholm og 0,9 for Luzern. Og undersøger man Mælkeforbruget i Landbefolkningen ud fra de foreliggende Regnskaber, synes Mælkeforbruget ogsaa her at være ret lavt i Danmark, hvor det kun udgør 0,7 Liter pr. voksen Mand daglig mod 1,3 i Norge, 1,2 i Schweiz og knap 1 Liter i Nordtyskland. Forklaringen paa den store Forskel maa søges i, at der her i Landet kun anvendes meget lidt Drikkemælk, og heraf følger igen, at medens Halvdelen af den Mælk, der anvendes i de danske Landhusholdninger, er Skummetmælk, saa er det overvejende Sødsmælk i de andre nævnte Lande.

Sammenligner man Forbruget i danske Landhusholdninger med andre Lande,

er der, som det fremgaar af nedenstaaende Tal, helt igennem en stor Forskel i Levemaaden, og der er Grund til at antage, at noget lignende, omend ikke i helt saa stort Omfang, gør sig gældende for Byhusholdningernes Vedkommende.

Forbrug pr. Mand aarlig.

	Danmark 1929—31	Schweiz 1930—31	Čechoslov. 1928	U. S. A. 1924
Brød, Mel og Gryn, kg ...	170	213	258	—
Mælk, Liter	230	492	357	349
Kød, Flæsk, Fjerkræ, kg. .	70	55	46	76
Æg, Stkr.	130	—	141	344
Kartofler, kg.	125	238	204	171
Frugt, kg.	—	55	55	—
Smør, Margarine, Fedt, kg .	35	—	17	—
Sukker, kg.	46	—	20	—
Kaffe, kg.	5,5	—	0,5	—
Kaffeerstatning, kg.	—	—	3,3	—

Tallene maa selvfølgelig tages med noget Forbehold, fordi en saadan direkte Sammenligning altid vil være vanskelig; men de viser alligevel i grove Træk Levemaaden i de paagældende Landes Landbohusholdninger. I Amerika er navnlig det store Forbrug af Mælk og Æg iøjnefaldende, hvortil yderligere kommer, at der forbruges 25 kg Smør pr. Mand aarlig. I de to andre Lande er Levemaaden tarveligere, nemlig mindre Kød og Æg, men meget Mælk, Mel og Gryn samt mange Kartofler. De dan-

ske Husholdninger har mindst Mælk, Kartoffler, Mel og Gryn, men klarer sig stolt med Hensyn til Sukker, Kaffe, Fedtstoffer og Brød. Man kan faktisk sige, at Schweiz og Czekoslovakiet har en Levemaade, der nærmer sig til Forholdene her i Landet for et halvt Hundrede Aar siden. Jeg kunde tænke mig, at mangen Husmoder, som det kniber for med at faa Pengene til at slaas til, ønskede sig tilbage i Retning af den gamle Levemaade — uden dog at vove Springet, fordi Kosten derved ikke alene blev for umoderne men ogsaa for tung; Kravet nu er jo lettere Kost. Men det maa hertil bemærkes, at det store Mælkeforbrug i de nævnte Lande fortrinsvis skyldes megen Drickemælk, ligesom der er et stort Frugtforbrug, og samtidig er der anvendt en Del Æblemost — i Schweiz saaledes ikke mindre end 153 Liter pr. Mand aarlig i 1930—31. Ved denne Levemaade undgaas da ogsaa det store Smørrebrødsforbrug; Forbruget af Fedtstoffer i Czekoslovakiet er derfor kun halvt saa stort som hos os (og saa er endda kun de 23 pCt. indkøbt). Sukkerforbruget er samtidig forholdsvis lille for ikke at tale om Kaffen, hvoraf Halvdelen af Erstatningen endog er hjemmeproduceret. For Schweiz's Vedkommende har jeg ikke de tilsvarende Tal, men kan anføre, at naar vi i Danmark i 1930—31 købte Smør og Fedtstoffer for 13 Øre pr. Kostdag og Sukker, Kaffe, Konserver og andre Kolonialvarer for 21 Øre, saa var de tilsvarende Tal i Schweiz kun henholdsvis 2 og 8 Øre — intet Under, at de saa foretrakker at spise Smør.

Retningslinien, der bør tilstræbes.

Retningen herhjemme burde derfor blive et mindre Indkøb af Fedtstoffer og mindre Kaffe, men flere Mælkeretter, Kartoffler og Havesager samt mere Drickemælk og Frugt, og saa gemmer vi de finere Varer fra »Brugsen« til Søndag og højtidelige Lejligheder!

Mange Forhold kan selvfølgelig spille ind, naar Husmoderen skal tilrettelægge sin Kostplan, saaledes Varnes Pris, Indtægtens Størrelse og en mere eller mindre god Forstaelse af de enkelte Produkters Betydning i Ernæringen. En fornylig foretagen Undersøgelse i Sydengland viste saaledes, at for fire Byer, der laa inden for et Omraade af 5 Mil, var Forbruget af Sødsmælk 0,8, 0,6, 0,32 og 0,29 Liter pr. Mand daglig. Det store Forbrug fandtes i en Kystby, hvor der boede mange Rentier's med en høj Købekraft og ønskende en sund Kost; det næststørste Forbrug var i en lignende By, hvor der dog ogsaa var et stort Skibsværft og ret stor Sejlsads, medens de to sidstnævnte Byer var udprægede Industribyer. Tyske Undersøgelser viser, at naar Indkomsten var under 800 Mk., brugtes der 2,5 kg Smør og 12 kg Margarine, medens Familier med en Indkomst paa over 2600 Mk. brugte 16 kg

Smør og 5 kg Margarine. En lignende Undersøgelse over Landbohusholdninger i Vesttyskland viste, at afsidesliggende Brug med daarlige Jorder havde et mindre Forbrug af Kød og Sødsmælk, men brugte mere Skummetmælk og mange flere Kartoffler. Ganske det samme træffer vi her i Landet — jo, der er stor Forskel paa, hvorledes den enkelte maa indrette sig, og Forskellen bliver ikke mindre, naar man betragter Landbohusholdningerne i Forhold til Byhusholdningerne.

Byhusholdningernes Vanskeligheder.

For Byhusholdningerne er Forholdene nemlig langt vanskeligere, thi uden Tvivl er Trangen til vore gode, sunde Landbrugsprodukter, og da navnlig Mælk og Havesager, langt større her end paa Landet, men samtidig maa det ikke overses, at mange af Varerne bliver stærkt fordyrede, inden de naar Byhusmoderen. Og skal disse Produkter virkelig naa ind og faa den Betydning for Byernes Ernæring, som rettelig tilkommer dem, maa Agitationen følges af et maalbevidst Arbejde for yderligere Forbedring af Kvaliteten og forbedrede Afsetningsforhold.

»Det vil sikkert i en ikke fjern Fremtid komme til at paahvile dansk Landbrugs Andelsorganisationer at tage Spørgsmaalet om Varebytning op,« udtalte den mærkelig klartseende Professor Birck i et af sine sidste Foredrag og føjede til, »at det er Andelsorganisationernes Opgave at paase, at Detailpriserne ikke stiger saa meget som Engrospriserne.« Mon dette nogensinde har været saa aktuelt som i Øjeblikket?

Alle Husmødre og i ikke mindre Grad Mændene maa lære at forstaa Værdien af vore fortrinlige Landbrugsprodukter og lade dem faa deres rettelig tilkommende dominerende Plads i Husholdningen; men den fornuftige Husmoder maa ud fra sine tilmaalte Husholdningspenge veje for og imod, naar hun giver sine Penge ud. Det vil være klogt at gøre hende det saa let som muligt derved, at billige, sunde, danske Varer staar til Raadighed, samtidig med at andre Varer, dyrere som billigere, ikke unddrages Omsætningen. Vi venter, at Andelsorganisationerne gaar foran i Løsningen af disse Opgaver, thi saa vil Hjemmemarkedet faa større Betydning, end det har haft i mange Aar.

Hvad faar vi for Pengene?

Vore Fødevarers Pris og Kalorieværdi.

I »Statistiske Efterretninger« Nr. 32 findes en Tabel over en Række Fødevarers Pris pr. 1000 Kalorier i Juli 1933, 1932 og 1931. Tabellen er beregnet paa Grundlag af Gennemsnitsdetailpriserne for Hovedstaden i de paagældende Maanedre og Fødevarernes Kalorieværdi som opgivet af Universitetets hygiejniske Institut. 1 Kalorie (1 K.) svarer til den Varmemængde, der medgaar til at opvarme 1 kg Vand 1° Celcius. Tabellen, der bringes nedenfor, er af betydelig Interesse for en Bedømmelse af de forskellige Fødevarers økonomiske Værdi ved Anvendelse i Husholdningen, men man maa erindre, at i Provinsbyerne vil den beregnede Pris pr. 1000 Kalorier ligge noget lavere end i Hovedstaden, og paa Landet endnu lavere, særlig for de hjemmeproducerede Fødemidlers Vedkommende. Medens der i Provinsbyerne, og hvor man paa Landet maa købe de paagældende Fødevarer, ikke bliver større Forandringer i den økonomiske Rækkefølge, vil i de egentlige Landbohusholdninger de hjemmeproducerede Fødevarers i Øjeblikket meget lave Pris bevirke, at den i Tabellen anførte økonomiske Rækkefølge bliver betydelig ændret, bl. a. saaledes, at Kærnemælk og Skummetmælk rykker op paa de forreste Pladser, medens Sødsmælk, Oksekød og Kalvekød rykker betydeligt højere op, hvad der i en Landhusholdning altsaa vil betyde, at de er af større økonomisk Værdi end i Tabellen anført. Man savner i

Tabellen Tallene for Havesager og Frugt, der rimeligvis er udeladt paa Grund af den stærkt svingende Pris. Hvor man skal købe sit Forbrug, vil Kartoffler og enkelte Havesager (Gulerødder, Hvidkaal) staa i en ret lav Pris pr. 1000 Kalorier, andre Havesager og Frugt derimod i en høj Pris, medens de tilsvarende Priser, hvor man selv avler disse Produkter, vil være saa meget lavere, at i alt Fald de billigere af dem vil faa deres Plads højt oppe i Rækken.

	Mængdeenhed	Kalorier pr. indkøbt Mængdeenhed	Pris pr. 1000 Kalorier		
			Juli 1933	Juli 1932	Juli 1931
Flormel, bedste danske	kg	3 620	7	7	7
Rugbrød	4 kg	9 720	8	8	7
Byggryn, danske	kg	3 500	10	10	9
Stødt Melis	—	4 100	10	8	8
Hugget Melis Nr. 1	—	4 100	13	11	11
Kartoffelmel	—	3 320	13	12	10
Plantefedt (Palmin)	—	9 300	13	13	13
Semoulegryn	—	3 690	14	14	14
Havregryn, danske	—	3 970	15	15	15
Sagogræn	—	3 440	16	16	17
Sigtebrød	—	2 660	17	17	15
Svinefedt, kryd. dansk	—	9 210	17	14	17
Vegetabilmargarine	—	7 740	17	18	18
Kartofler (i mind. Partier)	—	710	17	23	20
Risengryn	—	3 600	19	19	19
Margarine (animalsk)	—	7 740	20	20	20
Gule Ærter, Victoria, afsk.	—	3 300	21	22	20

	Mængdeenhed	Kalorier pr. indkøbt Mængdeenhed ¹⁾	Pris pr. 1000 Kalorier		
			Juli 1933	Juli 1932	Juli 1931
Franskbrød	—	2 720	25	25	25
Smør, lurmærket	—	7 740	25	26	32
Kryddertvebakker	—	4 150	27	27	27
Helskummet Mælk	l	340	35	32	32
Saltet Brystflæsk	kg	5 240	38	23	28
Sødmælk	l	610	39	39	43
Fersk Svinebøf	—	2 950	43	27	34
Svedsker med Sten	—	2 700	48	44	44
Kærnemælk	l	370	49	49	49
Rosiner	kg	2 900	50	51	48
Medisterpølse	—	2 860	51	48	52
Kødfars (Kalve)-	—	1 810	51	51	55
Røget benløs Skinke	—	4 000	64	53	62
Spegepølse	—	5 000	67	67	77
Spegesild	—	1 180	71	73	81
Oksekød (Forkød)	—	1 300	75	80	103
Tørr. amerik. Æbler, ringede	—	2 500	76	68	62
Hvidtøl, prima	$\frac{3}{4}$ l	308	81	81	81
Tørrede Abrikoser	kg	2 500	84	78	80
Leverpostej	—	2 540	93	89	91
Kaffeløbe (Fløde Nr. 2)	$\frac{1}{10}$ l	159	94	82	94
Kalvekød (Forkød)	kg	1 100	101	101	122
Æg, nylagte, danske	Snes c.	1 500	109	117	130
Klipfisk, afnakket, Nr. 1	kg	1 000	114	109	116
Fiskeboller i $\frac{1}{2}$ kg Dsr.	$\frac{1}{2}$ kg	450	118	124	127
Ferske Sild	kg	740	120	109	132
Oksekød (skært Kød)	—	1 580	128	128	158
Henkogte Ærter, grove	$\frac{1}{2}$ kg	c. 380	134	142	145
Torsk	kg	390	138	136	141
Mørbrad	—	1 790	154	112	144
Bajersk Øl (Pilsner)	$\frac{3}{8}$ l	158	184	184	171
Bajersk Øl (Pilsner)	$\frac{3}{8}$ l	158	184	184	171
Rødspætter	kg	470	464	398	468

¹⁾ Beregning paa Grundlag af Indkøbsvægt efter Fradrag af Spild (Knogler i Kød, Kartoffelskræller osv.).

Ved en Betragtning af Tabellens Tal maa man intet Øjeblik glemme, at den kun giver Udtryk for Fødemidlernes Pris i Forhold til Kalorieværdien og ikke i Forhold til Næringsværdien, efter som et Fødemiddels Næringsværdi ikke beror paa dets Kalorieværdi alene, men ogsaa paa dets Indhold af Proteinstof, Mineralstoffer og Vitaminer. Sukker giver saaledes mange Kalorier, men ingen

af de lige nævnte Næringsstoffer for Pengene, medens f. Eks. Æg kun giver faa Kalorier, men meget af de nævnte Næringsstoffer for Pengene. Man kan altsaa ikke uden videre bruge Tabellens Tal som et Udtryk for Fødemidlernes Næringsværdi i Forhold til deres Pris; der er ogsaa andre Hensyn at tage end Tabellens. Men hvis man ved Brug af rigeligt Grovbrød, Mælk, Kartofler og Grønsager sikrer sig, at Kosten er tilstrækkelig, hvad Proteinstof, Mineralstof og Vitaminer angaar, vil man ved Madplanens Lægning for det øvrige Forbrugs Vedkommende kunne tage Hensyn til Fødemidlernes økonomiske Værdi som anført i Tabellen og saaledes økonomisere. Tabellen viser saaledes, at det er betydeligt dyrere at bruge Rødspætter end Oksekød, Hvidtøl end Kærnemælk, Franskbrød end Sigtebrød, Risen-gryn end Byggryn o. s. v.

Naar man regner med, at en Enhed (1 voksen Mand) skal bruge 3000 Kalorier daglig, vilde dette Forbrug kunne dækkes gennem en Kost bestaaende af 400 Gram Rugbrød, 60 Gram Byggryn, $\frac{1}{2}$ Liter Sødmælk, 500 Gram Kartofler, 100 Gram Margarine og 100 Gram Sukker. Et saadant Forbrug skulde give en ernæringsmæssigt tilstrækkelig Kost, der — efter Tabellens Tal — vilde kunne faas for 45 Øre. Dette Tal skulde saa nogenlunde repræsentere Eksistensminimum i Hovedstaden. Paa Landet, hvor Mælken er meget billigere, ligger det betydeligt lavere.

Tabellen giver ogsaa Udtryk for, at Fødemidlerne er inde i en Prisstigningsperiode, idet man gennem de fleste Fødemidler maa betale 1000 Kalorier med en højere Pris i Juli 1933 end i Juli 1932. Og man maa vist være forberedt paa, at Prisstigningen i den kommende Tid vil fortsættes for en Række Fødemidler. Der er da Grund til at vogte paa Forskydninger i Fødemidlernes økonomiske Rækkefølge.

Folmer Dam.

det almindelige Stof: Kalender, Kassebog, Oplysninger om Takster, Regering, Rigsdag, vedtagne Love m. m.

F. D. B.'s Lommebog for 1934 vil sikkert som tidligere finde sine mange Købere og efterhaanden mere og mere blive Brugsforeningernes og deres Medlemmers særlige Indledning til Julen og det nye Aar.

*

Kendt dansk Kooperatør død.

Formanden for Det kooperative Fællesforbund, Fabriksbestyrer V. Walther, er den 27. November afgaaet ved Døden i en Alder af 62 Aar. Gennem en længere

Direktør
V. Walther.

Aarrække deltog han i Arbejderbevægelsens Organisationsarbejde og har været med i Ledelsen af adskillige af den økonomiske Foretagender. I 1906 blev han Bestyrer af Smedenes kooperative Selskab »Aurora« og har desuden medvirket i Byggeforeningen, Brændselsforretningen, Arbejdernes

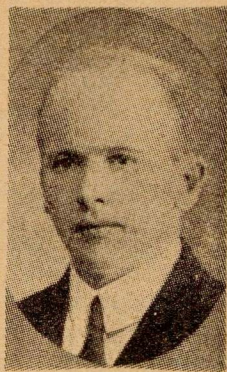
Landsbank, samt siden 1922 i Det kooperative Fællesforbund, hvis Formand han blev i 1925. V. Walther havde en udstrakt Vennekreds og udførte, indtil Sygdommen hæmmede ham et interesseret og godt Arbejde i den danske Kooperations Tjeneste.

*

Ny Redaktør af Uddelerbladet.

Efter en omfattende og langvarig og ret bevæget Meningsudveksling baade mundtligt og skriftligt indenfor Uddelerkredse er der nu truffet Afgørelse i Spørgsmaalet om Antagelse af en ny Redaktør ved Uddelerforeningens Medlemsblad, idet nemlig dettes mangea- rige og veltjente Redaktør Niels Knudsen trækker sig tilbage fra April 1934.

Ved Uddelerforeningens Kredsformandsmøde i Aarhus den 6. November valgtes Uddeler F. S. Frandsen, Mjesing (Skanderborg), som Redaktør sammen med den hidtilværende Redaktør A. Milling, der bliver ansvarshavende overfor Presseloven. Redaktør Frandsen, der altsaa kommer fra det praktiske Liv, har vist Evner og Interesser ogsaa uden for dette, bl. a. som Leder af et Korrespondancekursus i Bogføring for Uddelere og Medhjælpere, og det forventes, at han fremtidig ved Siden af sin egentlige Redaktørvirksomhed vil kunne udføre et

Redaktør
F. S. Frandsen.

FRA ARBEJDET

HJEMME og UDE

F. D. B.'s Lommebog 1934.

Aaret er ved at gaa paa Hæld. Bag Juleforberedelserne og Julen selv ligger det nye Aar parat til at rykke frem. Hvad vil det bringe? — ingen ved det. Men Rammerne for Aaret er lagt, dets Dage, Uger og Maaneder. Forlængst har det nye Aars Kalendere sat det hele paa Tryk, og nu kommer de frem paa Markedet, efterhaanden som vi allesammen begynder at tænke paa 1934.

Blandt disse er ogsaa F. D. B.'s Lommebog 1934, der er bleven et fast Led i Jule- og Nytaarsindkøbene. Dens Indhold og Omfang er ogsaa nogenlunde fastlagt, samtidig med at der dog fra Aar

til Aar foregaar visse smaa Ændringer, foruden naturligvis at alle Tallene er ført op til Dato. Dette gælder Afsnittet »Land og Folk«, der efterhaanden bringer en værdifuld Samling Oplysninger paa forskellige vigtige Omraader. Mange af disse Tal er det rart at have ved Haanden og at vide Besked om. Det gælder ligeledes Oversigten over Andelsbevægelsen, dens Statistik og Vejviser. Med Hensyn til denne sidste er der indført den lille Reform, at Telefonnumrene er tilføjet for de forskellige Personer og Kontorer, som ved given Lejlighed skal kunne ringes op.

Dertil kommer saa Lommebogens an-

Arbejde af raadgivende og organisationsmæssig Art.

Vi byder Redaktør Frandsen Velkommen i Andelspressens Tjeneste og vil dertil knytte Haabet om, at hans Valg og den dermed trufne Ordning af de to Redaktørers Arbejdsomraade maa blive til Gavn og Glæde for de deri interesserede Kredse.

*

Andelsforeningernes Gigt-Sanatorium indvies.

Efter at man igennem et Par Aar indenfor Andelsforeningernes Sanatorieforening har udført et Arbejde for Skabelsen af et Gigtsanatorium, er disse Bestræbelser nu ført saa vidt frem, at man den 18. November kunde foretage Indvielse af Sanatoriet, der, som vi tidligere har omtalt, er beliggende lige uden for Skelskør By i friske og smukke Omgivelser.

Sanatorieforeningen afholdt om Formiddagen Generalforsamling, hvor der bl. a. blev givet Meddelelse om de økonomiske Forhold samt drøftet andre Spørgsmaal af mere intern Art, og den egentlige Indvielseshøjtidelighed fandt derefter Sted i Sanatoriets Spisesal i Overværelse af en repræsentativ Forsamling med Finansminister H. P. Hansen i Spidsen og iøvrigt omfattende Repræsentanter for forskellige offentlige Institutioner, med hvilke Gigtsanatoriet i sin fremtidige Virksomhed vil træde i Forbindelse, endvidere for Andelsforeningerne, Skelskør By m. fl.

Efter Afsyngelsen af en Sang gav Sanatorieforeningens Formand, P. Galmstrup, en Oversigt over det forberedende Arbejde og omtalte i denne Forbindelse den Virksomhed, som Sanatorieforeningen fra tidligere Tid har udøvet ved Oprettelsen og Driften af Krabbesholm Sanatorium. I Erkendelse af den stærkt tiltagende Invaliditet paa Grund af Gigt-sygdomme havde man nu optaget den ny Opgave. Taleren fremhævede, at man var klar over, at de økonomiske Udsigter for Sanatoriet ingenlunde paa Forhaand var særlig lyse, men man stode paa, at det Løfte, som man havde faaet fra officiel Side om, at Sanatoriet ikke skulde blive glemt, naar først det var rejst, vilde blive afløst af et positivt Til-sagn om Tilskud til Driften. Formanden sluttede med at bringe en Tak til Andelsforeningerne Landet over, som havde ydet Bidrag dertil, endvidere til Kommunerne, deriblandt først og fremmest Skelskør By, til Lederne af Bygningsarbejdet, Haandværkerne o. s. v.

Finansminister H. P. Hansen udtalte, at hele denne Sags Løsning i høj Grad havde hans Interesse og kun kunde af-tvinge Anerkendelse. Uden noget direkte Mandat vilde Ministeren sige, at hans Mening overfor Spørgsmaalet om Støtte til Sanatoriet var kendt, og heri var der ingen Forandring sket. Den danske Andelsbevægelse havde udført et Kæmpe-arbejde her i Landet, først og fremmest

paa det økonomiske Omraade, hvor den har været Banebryder. Men det tjener Andelsbevægelsen til Ære, udtalte Ministeren, at den ogsaa har tænkt paa de Mennesker, som kommer i Sygdom, og har stillet sig den Opgave at hjælpe disse. At Andelsbevægelsen ikke er vejet tilbage herfor, tjener den til Ære og særlig de Mennesker, der har stillet sig i Spidsen for dette Arbejde. Dette gælder ogsaa specielt, at disse Mænd indenfor Andelsbevægelsen, som ellers har Ord for at være lidt langsomme, har ladet Bygningerne helt igennem fremtræde saa moderne og med moderne Indretning og Inventar. Ministeren sluttede med en Tak og gode Ønsker for Sanatoriets fremtidige Virksomhed.

Raadsformand Holck og Sygekasse-direktør Borberg udtalte hver især paa deres Institutioners Vegne deres Lyk-ønskning til Sanatoriet. Redaktør Carl Hansen, Skive, der i sin Tid tog Initiativet til Sanatorieforeningens og det første Sanatoriums Oprettelse, fremdrog derefter Hovedtrækkene i Foreningens Ide og det Grundlag, hvorpaa den maatte bygge, nemlig den vidt udstrakte Tilslutning fra de enkelte Andelsforeninger og dermed disses Medlemmer. Han sluttede med at udtale, at han paa det, der er gaaet forud, byggede Forvisningen om, at Staten ogsaa nu vil støtte Andelsfol-kene i deres store Opgave.

Der blev nu yderligere talt af Sanatoriets Overlæge, Dr. Aage Nyfeldt, Borgmester Hansen, Skelskør, Fru Overlæge Jantzen samt Overlæge Dr. Ivar Petersen, Krabbesholm, hvorefter Formanden afsluttede Indvielsen med symbolsk at overgive Overlæge Nyfeldt Nøglerne til det nye Sanatorium. Efter Afsyngelsen af »Kongernes Konge« —, spredtes Forsamlingen over den store smukke Bygning, hvor man med Interesse besaa de moderne Indretninger, som paa Forhaand lover godt for den kommende Virksomhed.

*

Brugsforeningerne og Husmødrene.

Blandt de Former, hvorunder man i stigende Grad søger at gøre Husmødrene interesserede i Brugsforeningsarbejdet som et Omraade, der i allerhøjeste Grad vedrører dem direkte, har vi tidligere omtalt Afholdelse af Kursus eller Forevisningsaftener af forskellig Art.

Fra Faurbo Brugsforening (Holbæk-egnen) meddeles der os nu, at der fornylig har været afholdt et Kursus i Bagning og Konfektilberedning under Ledelse af Fru M. Andersen, Tvende, hvortil Medlemmernes Hustruer og deres Medhjælp i stort Tal var mødt frem. Vor Meddeler skriver, at alt foregik under stor Opmærksomhed og under en hyggelig og gemytlig Form. Fru Andersens Opskrifter er gode og billige, og, hedder det, »Pan og Safir gør næsten Underværker, naar de behandles paa rette Maade, og blandes med »Fælles«s Vanille-Bagepulver.« Som noget nyt i Forbindelse med

disse Husmodersammenkomster var Lederen af F. D. B.'s Konfektionslager i Holbæk, Afdelingschef Kruse, kommen til Stede og foreviste de sidste Nyheder i Kjoler, Overstykker og Fodtøj, idet han tillige i Almindelighed omtalte Virksomheden i Holbæk.

Helt igennem fik Sammenkomsten et vellykket og interessant Forløb, som opfordrer til Gentagelse.

*

For den store Opmærksomhed mod mig ved mit 40-aarige Jubilæum den 1. November 1933 takkes hjerteligst.

P. A. Petersen, F. D. B., Vejle.

*

Fint Besøg paa »Luma«.

Som Bevis paa, at den fælles-nordiske Glødelampefabrik »Luma« i Stockholm, der som bekendt ejes og drives af de fire nordiske Landes Brugsforeningsbevægelse, ogsaa vækker Interesse uden for dennes snævrere Kreds, kan vi nævne, at Fabrikken for et Par Uger siden havde Besøg af den svenske Kronprins's ældste Søn, Prins Gustaf Adolf, der havde udtrykt Ønske om at se det nordiske kooperative Foretagende. Prinsen besaa med Interesse Fabrikken og studerede Glødelampens Tilblivelse. Vi bringer paa vor Billedside et Fotografi, som blev taget under Besøget, og hvor man ser Prins Gustaf Adolf betragte Arbejdet, medens Fabrikkens tekniske Leder, Ingeniør Schlott, forklarer Teknikken.

*

Modernisering i Taars.

Taars Brugsforening (Vendsyssel) har i Aar ladet foretage Tilbygning til Lejligheden og Udvidelse og Modernisering af Butikslokalene efter Tegning og Vejledning af F. D. B.s Arkitektkontor. Saavel Kolonial- og Isenkram- som Manufakturbutik er nu indrettet med alle de sidste ny Forbedringer, ligesom der er indlæst Centralvarme over hele Bygningen. Der er almindelig Tilfredshed blandt Medlemmerne med, hvad der er foretaget, og Beundring over den praktiske Arkitektur, da al Plads er udnyttet til det yderste.

Taars Brugsforening blev oprettet i 1900 særlig paa Initiativ af Lærer Jensen-Taars, der var Foreningens Regnskabs- og Forretningsfører til hans Bortrejse i 1916. Omsætningen var det første Aar ca. 27,000 Kr. baade i Butiksvarer og Foderstoffer. Nu er Omsætningen tæt op mod ½ Million alt i alt.

Foreningen har i de forløbne 33 Aar ikke skiftet Uddeler, idet den nuværende, Otto Skrubbeltrang begyndte samtidig med Foreningens Start.

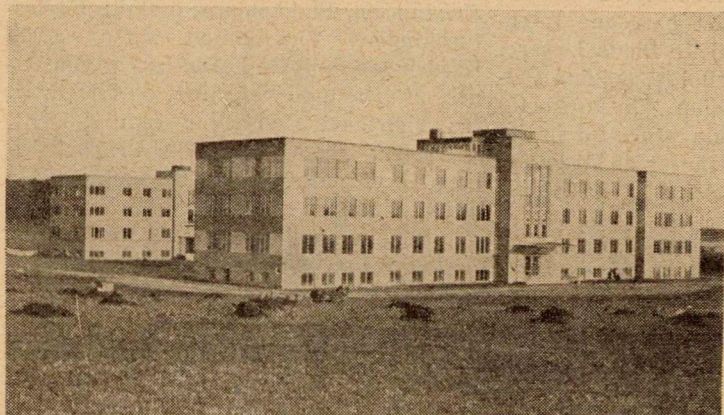
*

Den nye Frøseson.

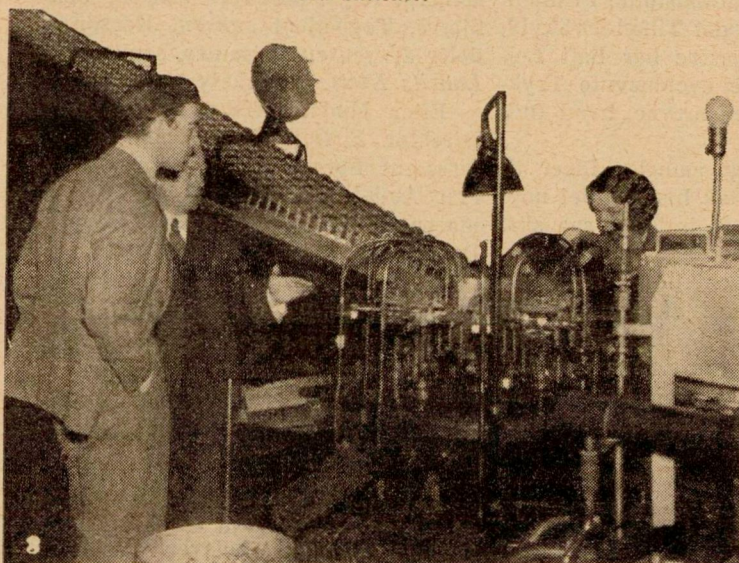
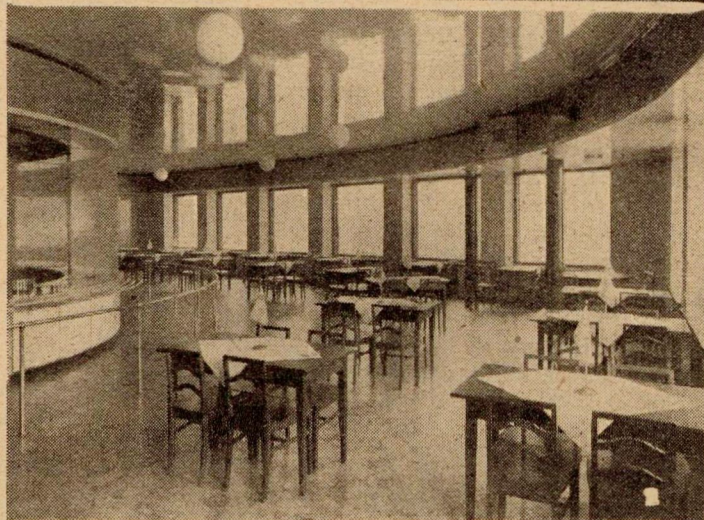
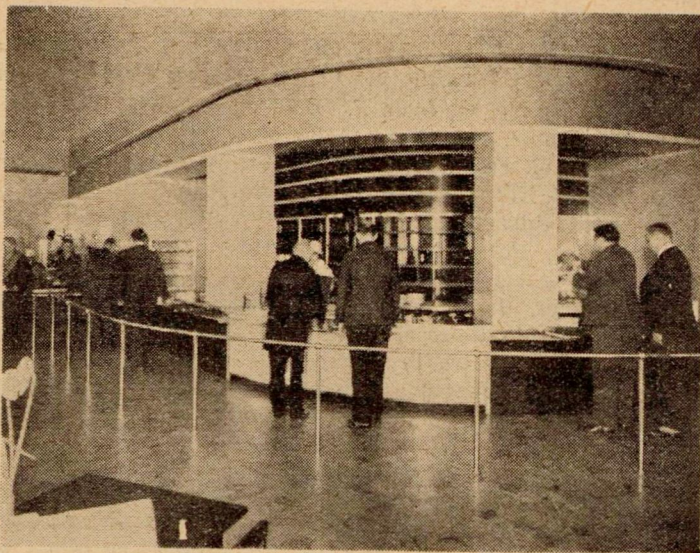
F. D. B.s Frøafdeling har i længere Tid arbejdet under Højtryk med at lægge sidste Haand paa Værket: Mark- og Havefrøbestillingssedlen for Sæson 1934, og Udsendelsen til Brugsforeningerne er nu tilendebragt ved Slutningen af November Maaned.

F. D. B.s Frøbestillingssedler er i Aar som tidligere Udtryk for Planteforsøgs- og Forædlingsvirksomhedens høje Stand (Fortsættes Side 586.)

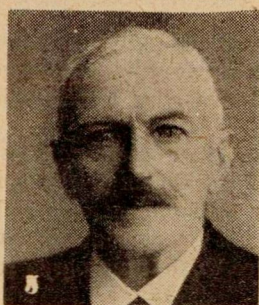
B.B. Billedside

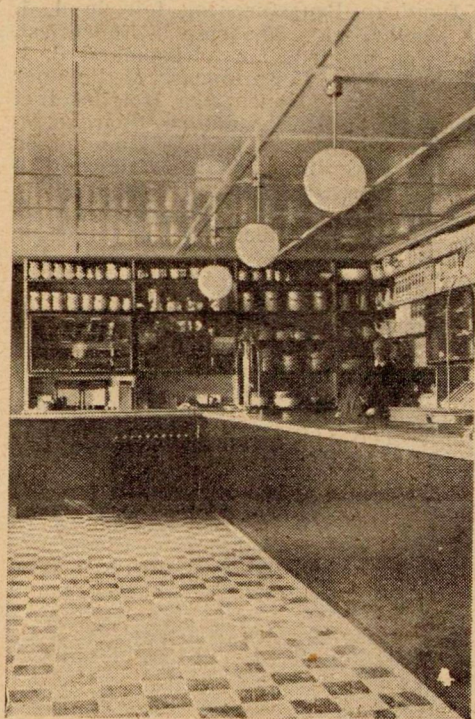
Andelsforeningernes Gigt-Sanatoriums smukke og moderne Bygninger ved Skelskør.

Billederne 1—2: Fra den finske Brugsforening »Elanto«s moderne Restauranter i Helsingfors. — Nr. 3: Den svenske Prins Gustaf Adolf besøgte »Lumas«-Fabrikken i Stockholm. — Nr. 4: Taars Brugsforening efter Moderniseringen. — Nr. 5—8: Fra den jubilerende Vandrup Brugsforening. — Nr. 6: Her havde Foreningen til Huse indtil 1916, da Bygningen, som ses paa Billedet 7 blev opført.

Foreningens Formand, Sparekassedirektør J. Hansen.

Uddeler Fønsskov, der fejrede 25-Aars Jubilæum sammen med Foreningen.

FRA ARBEJDET HJEMME OG UDE

(Fortsat fra Side 584.)

dard her hjemme, og hvor F. D. B. og D. L. F. gennem deres Samarbejde indtager saa smuk en Stilling. Et af Midlerne til øget Udbytte af Jorden er Anvendelse af Udsæd, der under de forskellige givne Forhold giver størst Udbytte, og gennem F. D. B.s Frøbestillingsseddel er der givet Landmanden Lejlighed til Udnyttelse af dette Middel.

Uden at gaa andre Frøsalgsvirksomheder for nær tør det paastaas, at F. D. B.s Frøafdeling er den absolut førende her i Danmark, og den stærkt stigende Tilslutning i de senere Aar til dette Andelselskabernes Fællesindkøb bærer da ogsaa smukt Vidne om Forstaaelsen heraf.

Det ligger nu efter Udsendelsen af Bestillingssedlen i Brugsforeningernes eller vel rettere Medlemmernes, Frøforbrugernes, Haand at fortsætte Linien fra tidligere Aar: et stort og stigende Salg af saavel F. D. B.s Mark- som Havefrø.

Det meddeles os iøvrigt, at de paa Bestillingssedlerne anførte Priser formentlig som sædvanlig vil forblive uændrede gennem Sæsonen, men at der har været, og for saa vidt stadig er, urolige Forhold med Hensyn til Frøpriser og jo ogsaa Valuta, saa det har været yderst vanskeligt at sætte Priserne saaledes, at den hittidige Sædvane ikke brydes.

*

Strejke paa Kooperativa Förbundets Gummifabrik i Gislaved.

Som ogsaa danske Brugsforeningsfolk vil vide, har den svenske Fællesforening, *Kooperativa Förbundet*, en meget betydelig Fabrikvirksomhed i *Gislaved* til Fremstilling af Gummifodtøj, Cykle- og Automobilringe m. m., hvoraf ogsaa danske Brugsforeninger aftager ret betydelige Kvanta. Paa Grund af Uoverensstemmelse med Hensyn til Lønningernes Højde er der den 27. November erklæret Strejke paa Fabrikken, saaledes at Virksomheden paa det Tidspunkt, da disse Linier skrives, ligger stille. Konfliktens Aarsag er, at der af K. F. i Lighed med den øvrige svenske Gummiindustri kræves en Reduktion af de mandlige Arbejderes Minimalløn paa 5 pCt., hvilket altsaa Arbejderne ikke vil gaa ind paa. I en Redegørelse i »Konsumentbladet« fremhæves det nødvendige i, at den kooperative Fabrik holder sine Udgifter i samme Niveau som tilsvarende Virksomheder, idet Konkurrencen med disse i modsat Fald vanskeliggøres, og det fremgaar, at der fra K. F.'s Side foruden de gældende Lønningsregler, der sikrer en fuldt ud tariffmæssig Løn, er ydet Arbejderne ved Gislaved-Fabrikken Fordele og Begunstigelser paa forskellig Maade. Tillige fremholdes det vanskelige i, at Gislaved, som i Forvejen er i haard Konkurrence, i hvert Fald foreløbig kan vinde den Position paa Markedet, som ved intensivt Arbejde er naaet.

Radio-Diskussionen om Kooperation og Privathandel.

Den 13. December har Statsradiofonien foranstaltet en Diskussion om et Emne, som sikkert kan paaregne Interesse ikke mindst fra dette Blads Læsere. Det drejer sig om Forholdet mellem Privathandel og Kooperation, ganske særlig naturligvis Brugsforeningerne. De indledende Taler vil blive holdt af Redaktør *Hemmer Hansen*, (Aarhus), Redaktør, cand. polit. A. *Axelsen Drejer*, Grosserer W. *Prieme* og Sekretær *Sigv. Munk*.

*

Mangler De Ideer til Julegaver?

Adskillige af vore Læsere har sikkert gennem Brugsforeningen faaet udleveret en lille Tryksag med denne Overskrift og vil da ogsaa vide Besked med, hvorledes dette betydningsfulde Problem løses i Praxis. For det Tilfældes Skyld, at ikke alle vore Læsere har haft Lejlighed til at studere ovennævnte Tryksag, skal vi i Korthed nævne, hvad Indholdet gaar ud paa.

Hvis De som sagt mangler Ideer til Julegaver og stadigvæk har en Del uopfyldte Forpligtelser at indløse, saa skal De ikke fortvivle af den Grund, men simpelthen begive Dem hen i Brugsforeningen, hvor De ved at gennemblade de mange illustrerede F. D. B.-Kataloger vil finde et Væld af saa mange vidt forskellige Varer, at De med Lethed kan finde Gaver til alle Familiens Medlemmer og Bekendte.

Cirkulæret slutter med følgende Ord: *Lidt eller meget — men alt fra Brugsforeningen!*

*

Kredsmøder.

Den 15. November afholdtes i Silkeborg Haandværkerforeningens store Sal det ordinære halvårlige Kredsmøde i F. D. B.s 7. Kreds.

Repræsentanten, Forretningsfører *Sjorslev Christensen*, Silkeborg, bød den talrige Forsamling Velkommen og udtalte sin Glæde over, at Kredsmøderne vinder større og større Tilslutning ogsaa fra Kvindernes Side.

Forstander *Arnfred*, Askov, holdt derefter et Foredrag om Styreformen i vore Andelsforeninger. Han omtalte bl. a. Forholdene i Andelsbevægelsen i Tyskland og drog Sammenligninger, som viste, hvor stort et Gode det danske Andelsfolk er Ejer af.

Repræsentanten gik derefter over til at aflægge Beretning om F. D. B.s Virksomhed i den forløbne Tid.

Flere af Mødets Deltagere havde Ordet for at rette Forespørgsler og Henstillinger. Repræsentanten besvarede disse og sluttede derefter det gode og vellykkede Møde med en Tak for den store Tilslutning.

*

Den 22. November afholdtes Kredsmødet i F. D. B.'s 15. Kreds paa Hotel »Casino«, Slagelse, under overordentlig stor Tilslutning.

Formanden for Boeslunde Brugsforening, Gdr. N. *Jensen*, valgtes til Ordstyrer.

Kredsens Repræsentant, Gdr. *Laurits Kristiansen*, Flakkebjerg, omtalte Fællesforeningens Virksomhed siden sidste Kredsmøde, oplyste herunder, at Omsætningen var stadig stigende, og alle F. D. B.s Fabriksvirksomheder i fuld Drift. Den i Maj Maaned afholdte Brugsudstilling fik et godt Forløb. Besøget var dog knapt saa stort som ventet, hvorfor der var fremkommet et mindre Underskud.

Det vedtoges at nedsætte et Kredsudvalg, der sammen med Repræsentanten skal søge at fremme Samarbejdet mellem Fællesforeningen, Brugsforeningerne og Uddelerne.

Udvalget fik følgende Sammensætning: Repræsentant *Laurits Kristiansen*, Flakkebjerg, Regnskabsfører *Jensen*, Sønder Bjerre, Togbetjent *Jansen*, Korsør, Uddeler *Jørgensen*, Stigsnaes, samt Uddeler *Laurits Nielsen*, Virkelyst.

Efter Mødets Afslutning holdt fhv. Direktør *E. Daugbjerg*, Aalborg, et interessant Foredrag om Forskellen mellem Andelsforeningernes og Privataffirmaernes Handelsvirksomhed, hvorefter Deltagerne samledes til fælles Kaffebord.

*

J.

Emborgs Tælle- og Regnebilleder.

For et Aars Tid siden bragte vi en Omtale af de saakaldte Tælle- og Regnebilleder, der er udarbejdede af A. og Sv. *Emborg*, og som Fællesforeningen erhvervede til Udgivelse før Jul i Fjor. Dengang og siden har mange været glade for dem, fordi Børnene, som Billederne er beregnet for, har haft baade Udbytte og Glæde af dem. Nu da der igen skal spekuleres paa Julegaver til Børnene, minder derfor Fællesforeningens Papirafdeling om, at der er noget, der hedder Tælle- og Regnebilleder, som kan faas gennem Brugsforeningen.

FLAGET ER HEJST —

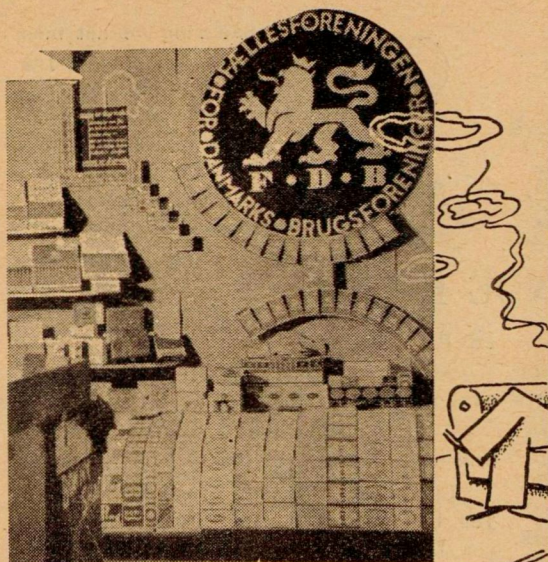
Vamdrup Brugsforening fejrede d. 1. Novbr. sin 25-aarige Stiftelsesfest, idet den aabnede sin Virksomhed d. 1. Novbr. 1908. Foreningens Medlemmer samledes om Aftenen paa Hotellet i et Antal af ca. 180. Formanden, Sparekassedirektør *J. Hansen*, bød Velkommen og omtalte Foreningens Start og senere Udvikling. Foreningen erhvervede en gammel Købmandsgaard og fortsatte her til 1916, da Ejendommen blev nedrevet og opført i mere tidssvarende Stand. Det første Aars Omsætning var paa 35,000 og er nu vokset til ca. 160.000 Kr.

Samtidig med Foreningen fejrede Uddeler *Fønsskov* sit 25-Aars Jubilæum som Uddeler, idet han har været med siden Foreningens Start. Der overrakte Uddeleren og hans Hustru (som ligeledes har været med i Foreningen siden dens Tilblivelse) fra Medlemmerne 2 Lænestole, foruden at der indløb Masser af Telegrammer fra nær og fiern. Formanden, Sparekassedirektør *J. Hansen* og Næstformand, Amdraadsmedlem *L. Thuesen* har siddet i Bestyrelsen henholdsvis som Formand og Næstformand i 24 Aar.

Stemningen ved Kaffebordet var livlig med Tale og Sang, og Festen sluttede med en lille Svingom.

*

C. F.

F. D. B. forbereder Juleindkøbet i Brugsforeningen.

Er Julen virkelig begyndt? Kære Læser, lad Dem ikke bedrage af Solen og det milde Vejr: Julen og Meteorologerne har ikke det ringeste med hinanden at gøre. Jo, Julen har allerede for længe siden holdt sit Indtog. Allerede før vi havde naaet December, var det store Kapløb om at udnytte Julen handelsmæssigt begyndt. Butikkerne har allerede i et Par Uger været indrammet af friske Guirlander af Gran og Fyr, de udødelige Nissemand er begyndt at stikke den røde Hue frem mellem Varerne. Slagterens Grise har faaet grøn Krans om Halsen, og paa Gadehjørnerne har Juletræerne vist sig.

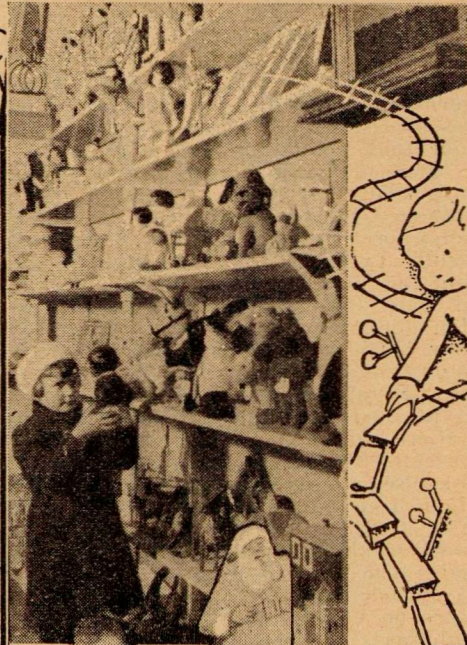
Der kan være noget irriterende i at lade sig paanøde en Stemning, som vi i hvert Fald ikke er indstillet paa at gaa rundt med i en Maaned; men Aar for Aar viser det sig, at ingen er i Stand til at modstaa den sære Stemning af Fest og Højtid, som lidt efter lidt spinder os i sit fine Net, indtil vi pludselig staar midt i det hele: Travlheden, Forventningen, som ingen af os, naar det kommer til Stykket, vil undvære.

Længe inden Brugsforeningernes Medlemmer er begyndt at tænke paa Julen, har man inde i Fællesforeningen gennem flere Maaneder været travlt beskæftiget med at sørge for Foreningernes Juleforsyning, saa alt kan være klappet og klart, til Juleordrerne begynder at strømme ind. Under Paavirkning af Julestemning har vi foretaget en hurtig Rundtur gennem F. D. B.s forskellige Afdelinger for at kunne fortælle vore Læsere lidt om, hvilke Herligheder der ligger og venter paa dem herinde for efterhaanden at blive spredt ud til Danmarks ca. 2000 Brugsforeningsbutikker.

Ved Juletid er vort Bord mere righoldigt end ellers. Da skal der lidt Kræs til, hvor spartansk man end lever til daglig. Naar lige undtages Rødkaalen, Gaasen,

Anden og vort kære, nationale Dyr Grisen leverer F. D. B.s Kolonialafdeling praktisk talt alle de dejlige Sager, som sættes paa Bordet ved Juletid. Prøv en Gang at høre nogle af dem — i Bogstavorden: Abrikoser, Appelsiner, Blommer, Citroner, Dadler, Ferskener, Figener, Mandler, Nødder, Rosiner, Vindruer, friske Æbler m. m., desuden Ris, Konserver og Kaffe — for slet ikke at tale om Chokoladen og Konfekten fra vore egne Fabrikker i Kolding. At Tandlægens Højsæson falder umiddelbart efter Julehelligdagene, undlader vi at komme nærmere ind paa ved denne Lejlighed! Derimod kunde det maaske her være paa sin Plads at minde om, at F. D. B. er en ret stor Leverandør af Parafinolie!

De »mange Penge«, som i Følge Fabers gode gamle Vise skal til, for at man kan holde en god Jul, gælder jo desværre ogsaa i 1933, og naturligvis maa derfor hvert Køb foretages efter omhyggelig Afvejning af Forhol-

Overst fra venstre: Kolonialafdelingens Tobaks-Udstilling.

— »Her har vi det rigtige Jule-Eble.« —

Den ungdommelige Kunde er helt fortabt i Isenkram-Afdelingens Dukkebørn.

2. Rk.: Kolonialafdelingens Udstilling af Tølløvsager. Til højre ses et Miniature-Kirkeorgel bygget op af Stearinlys.

Paa Papirafdelingen lægger man et godt Ord ind for F. D. B.s Lommebog.

Hosstaaende: Et af Fællesforeningens imponerende Køretøjer paa Vei ud gennem Portalen i Njalsgade.

Nederst: Manufakturafdelingens Jule-Brochure har denne morsomme Klude-Nisse med det gode Raad gengivet paa Forsiden.

det imellem den udgivne Kongens Mønt og den attraaede Vare. Derfor ser man da ogsaa Aar for Aar, hvorledes Forbrugerne i stigende Grad vender sig til deres Brugsforening, hvor de ved, at de faar fuld Valuta for hver Øre.

Men, det er jo ikke tilstrækkeligt, at Spisekamret er fyldt. Julen er først og fremmest Børnenes Fest, og Børn og Legetøj hører nu engang sammen. Og dette Problem er betydeligt mere indviklet nu end før. Er der den mindste Antydning af Tvivl herom tilbage i Ens Sjæl, vil den forstumme i samme Øjeblik, som man indfinder sig paa *Isenkramafdelingens* Prøvelager og ser alt det morsomme Legetøj, som der findes Hylde op og Hylde ned. Hvis de lidt ældre af vore Læsere som smaa Børn havde staaet overfor en saadan Mangfoldighed af Tillokkelser paa én Gang, vilde de sandsynligvis i en meget ung Alder være tæret hen af utilfredsstillede Længsler. Ingen kan faa alt. Men alt var heldigvis dengang ikke nær saa meget.

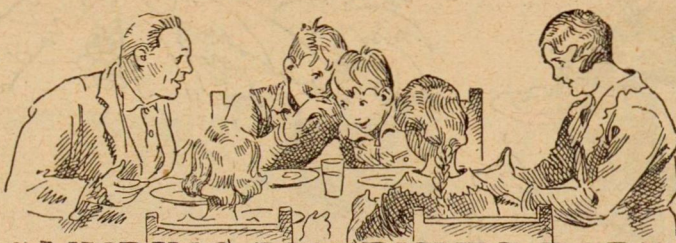
Foruden Legetøj og andre Sager for Børnene har Isenkramafdelingen alt til Juletræets Pyntning og et rigtholdigt Udvalg af alt, hvad der tjener til i det ydre at gøre Julen festlig. Og der er alt det, der egner sig som Julegaver for Familiens voksne Medlemmer: Lædervarer, Sølv- og Pletvarer, Krystalvarer, for slet ikke at tale om Radio-Julegaverne.

Ved at gennemblade Katalogerne ude i Foreningerne vil man uden Vanskelighed kunne finde de rigtige Ting.

Og det samme gælder, naar vi kommer til *Manufakturafdelingen*. For at lette Medlemmerne i deres Arbejde med at udvælge passende Julegaver har Manufakturafdelingen udsendt en lille fiks Brochure, der indeholder en Oversigt over Gaveting for begge Køn i alle Aldre. Alene den hyggelige Julenisse foran paa Omslaget sætter en i Julestemning. Manufakturvarer som Julegaver udveksles hovedsagelig mellem Familiens Medlemmer. Ikke sandt, vi kender det: jeg ønsker mig noget nyttigt! Men der skal være Lüksuspræg over Juletingene. Om ikke paa anden Vis saa ved, at Tingen kommer i en smuk Æske. Saa bliver selv en Rest til et Køkkenforklæde gavemæssigt.

Til de nyttige Julegaver hører ogsaa, hvad *Skotøjsfabrikken* møder frem med af Fodtøj til alle Slags Fødder, store og smaa, smalle og brede. Til Børnene er her smarte Laksko og naturligvis Røjsere, som er rigtige Ønskegaver for enhver rask Pige eller Dreng. For de Voksne kan nævnes Kameluldssko, Hjemmesko, som varmer en blot ved Synet af dem. Eller de elegante Selskabssko, der leder Tanken hen paa forestaaende Jule-Komsammen'er og al deres Hyggelighed. Og saa er der videre Overtræks- og Galoschestøvlerne, der ogsaa hører til en dansk Jul, hvis den skulde blive mindre idyllisk i Vejret, end Novelleforfatterne plejer at tænke sig. —

Men alting faar en Ende, ogsaa Indkøbene — og omsider naar det forunderlige Trylleri, Travlheden, Spændingen, Forventningen sit Højdepunkt. Juleaften udløser alt det, der er forberedt under den vældige Maskines anspændte Dirren. Med eet bliver der tyst og stille rundt omkring. Alt synes at standse og falde til Hvile, en velgørende Hvile. Og saa klinger Julens Klokker. Byernes Klokker kimer, og fra Landsbyklokkerne trappede Taarne svarer andre Klokker — over hele Landet toner det ud i den mørke Aften med de mange Lys oppe og nede. — Og saa er det Jul.

OMKRING DET RUNDE BORD

Det er en god Flæskesteg, sagde jeg og nikkede til Naivia. Naivia smilede glad. Rundt om ved Bordet hørtes »Sværenes Musik«, de sprøde brune Svære knasede mellem Tænderne.

— En fin første Klasses kooperativ Gris! fastslog Knud.

— Folk skulde spise meget mere Flæsk, end de gør, sagde jeg.

— Osse i England, ikke osse, Far? udbrød Birte.

— Selvfølgelig. Særlig osse i England. Og særlig dansk Flæsk. Men det kommer jo ogsaa nok. Verden er af Lave for Tiden, det maa vi huske paa.

Grete sad og saa alvorligt paa mig, saa spurgte hun:

— Hvad betyder egentlig kooperativ, Far?

Jeg rømmede mig og saa ud over Bordet.

— Kooperativ? Det maa I virkelig vide og forstaa, kære Børn. Nu skal jeg forklare jer det. Ser I, en Kooperation det er det samme som en Samvirken mellem flere, til Fremme af fælles Interesser. Kooperativ betyder altsaa samvirkende. Og kooperere betyder ...

— Det ved jeg godt, raabte Birte, kooperere er det samme som at operere en Ko!

— Æv, hvor er hun begavet! sagde Knud.

Moderen maatte tysse paa de højro-stede, og jeg fortsatte mit enkle Foredrag. Mogens, der havde siddet og set saa spekulativ ud, afbrød mig pludselig og raabte:

— Nu har jeg det! Jeg ved, hvad kooperativ i Virkeligheden betyder! Skal jeg sige jer det?

— Ja, naturligvis.

Han satte sig til Rette i Stolen, idet han tillod sig at efterligne sin Far.

— Nu skal jeg sige jer, hvad kooperativ betyder, kære Børn, og forholdsvis ærede Forældre. Læg nu Mærke til Bogstaverne: k o o p e r a t i v. Hvert Bogstav har nemlig sin Betydning. Kooperativ betyder simpelt hen Knippelgode og ovenud prima ekstra reelle altid tids-svarende ideelle Varer. Er I med?

Det var vi ikke, i hvert Fald ikke alle. Der var jo noget at tænke over. Grete maatte skrive det op. Min Kone sad og saa taktsom ud.

— Det er det første Bogstav i hvert Ord, man skal sætte sammen i rigtig Rækkefølge, sagde Knud overlegent. Det kunde jeg ogsaa have lavet.

— Ja bagefter, sagde Mogens drillende.

Saa ringede det med eet paa Døren. — Jeg tror, det er Hr. Ludvigsen, sagde Grete.

Hun havde Ret. Min gamle Ven traadte ind og begyndte straks at virre med Næse og Fip.

— Aha, Flæskesteg og Rødkaal! sagde han.

— Sid ned og faa

en Bid med, Ludvigsen.

— Ja saa henter jeg varm Sauce, sagde Naivia.

— Ja Tak, siden I nøder mig saa stærkt, svarede Ludvigsen.

Lidt efter sad han og guffede i sig. Jeg bliver altid i godt Humør, naar jeg ser Ludvigsen spise. Han gør det maaltidsvidt og med Alvor. Og ynder ikke megen Tale under selve Spisningen. Han er Tilhænger af Princippet: Tavshed mens Retten — spises!

Birte sad og saa alvorligt paa ham. Saa sagde hun:

— Det er en koopereret Gris, Hr. Ludvigsen!

Han lagde øjeblikkelig Kniv og Gaffel fra sig og saa spørgende paa mig.

— Spis du bare videre, gamle Ven, sagde jeg. Den Lille har bare hørt noget. Næsten alle Grise her i Landet er jo Andelsgrise, det er vel derfor, de er saa gode.

Han spiste videre i dyb Tavshed og med Energi, som om han vilde sige: ja jeg skal udrydde dig, din Andelsgris!

Da han havde stillet sin Sult, fortalte jeg ham, at vi netop havde siddet og talt om den kooperative Bevægelse. Han slog afværgende ud med Haanden.

— Lad os bare være fri! sagde han. Vi vil ikke diskutere Kooperation.

— Næ, Hr. Ludvigsen vil osse bare komme tilkørt, sagde Knud temmelig næbbet.

— Aldeles ikke, unge Herre, svarede Ludvigsen.

— Jeg garanterer, at Hr. Ludvigsen vil komme til kort raabte Mogens.

Jeg saa nok, at Drengene stak Hovederne sammen og gik ind i den anden Stue. Lidt efter kom de tilbage og sagde, at nu var »Spillebordet klar.« Synet af de fine nye Kort var mere end Ludvigsen kunde staa for.

— Kan De saa se, De kom til Kort! lo Drengene.

Saa fik Ludvigsen og jeg os en Lyggelig Seksogtrede, mens Børnene trak sig tilbage for at tale om Julen, og Naivia lavede Kaffe. Lidt efter sagde jeg:

— Synes du ikke, det er nogle ualmindelig fine Kort?

— De er glimrende!

— Det er ogsaa Fællesforeningens nye. Da saa Ludvigsen grangivelig ud, som han slugte en stor Pille.

Men vi fortsatte Spillet.

Siversen.

JULEGÅVERNE

Julen varer længe —
koster n. ang. Penge

Der anvendes i Julemaaned endnu større Beløb end ellers til det daglige Forbrug. Sparegrisen slagtes, og en Del af Aarets sammensparede Kapital frigøres til Indkøb.

Det vil derfor i denne Tid i endnu højere Grad end ellers være nødvendigt at se paa, hvorledes og hvortil Pengene gaar.

Lige saa givet som det er, at Urtekræmmer Petersen paa Hjørnet ikke lader sin Kone købe Kaffe hos Konkurrenten paa det andet Gadehjørne, at Bager Sørensen ikke faar sit Morgenbrød bragt fra Bager Andersen længere nede i Gaden, lige saa givet bør det være, at vi Brugsforeningsmedlemmer, vi Medejere af F. D. B.'s Fabrikker, ikke gør vore Indkøb hos Konkurrenten og svækker os selv.

Omsætningen i Kolonial og almindelige daglige Forbrugsvarer viser da ogsaa, at Husmødrene, disse Hjemmenes Finansministre, kender Vejen til Brugsforeningen og lægger de ugentlige Husholdningspenge der.

Men saasnart vi kommer udenfor de Varer, der bruges til daglig, ser det nærmest sørgeligt ud, hvad enhver, der studerer Brugsforenings-Bladet og Regnskaber, hurtigt bliver klar over. Og det betyder navnlig noget nu i Julemaaned, fordi den forøgede Omsætning netop falder paa disse Varer.

Er det da Manden i Huset, eller er det Børnene, der er Skyld i, at Indkøbene udover Hverdagens Forbrug ofte foretages udenom vore egne Forretninger, Brugsforeningerne?

Er det Manden, der af Magelighedshensyn, Tankeløshed eller Uvidenhed køber sin Tobak, sine Drikkevarer planløst og tilfældigt, hvor han drysser ind? Er det Børnene, der, naar de ikke faar bestemte Instrukser, henter Barberblad til Far eller Stoppegarn til Mor i en eller anden Privatforretning udenom Familiens egen Forretning: Brugsen?

Den Isenkræmmer, der til eget Forbrug snart købte Søm hos den ene Konkurrent, Hammer hos den anden og Knibtang hos den tredje, vilde — hvis han undgik at blive afhentet af den blaa Vogn og kørt til et Hospital for sindslidende — hurtigt havne paa Ladegaarden.

Det beskæmmende ligger i, at medens vi er trofaste nok, naar det gælder Varer, som alle og enhver kan kontrollere, Varer, hvis Pris og Kvalitet er nogenlunde ens overalt, Varer, som der praktisk talt ingen Fortjeneste er paa, saa svigter vi vor egen Forretning, naar det gælder Køb af Varer, hvis Værdi vanskelig kan kontrolleres.

Det er næsten, som om vi Brugsforeningsmedlemmer har mere Tillid til de

private handlende end til vor egen Forretning. Dette er selvfølgelig ikke Tilfældet, Aarsagen er snarere en altfor god Tro til Menneskene, til Reklamen, og den er desværre ilde anbragt.

Vor egen Forretning vil altid enten selv (gennem F. D. B.) fremstille den bedste og mest fordelagtige Vare eller ved Fællesindkøb (atter gennem F. D. B.) indkøbe denne Vare og overlade den til os uden Gevinst, uden Profit.

Vi søger gennem Brugsforeningsbevægelsen at modarbejde Privathandelen, hvor den efter vor Mening udnytter Forbrugerne, og vi gør det bl. a. ved gennem F. D. B. at producere Varerne selv. Nu skulde man tro, at disse Profitforetagender med deres meningsløst høje Aktieudbytter og Tantiemesystemer maatte forsvinde som Dug for Solen, kort efter at Forbrugerne gennem F. D. B. havde oprettet egne Fabrikker i den paagældende Branche. Men dette er jo langt fra Tilfældet. De trives stadig. Og hvorfor?

Fordi vi Forbrugere ikke altid konsekvent forlanger vore egne Varer i vore egne Forretninger. Lad os faa slaaet fast med Tretommersøm (fra F. D. B.), at det er en Dumbhed for ikke at sige en Forbrydelse mod Fællesskabets Idé at købe en privat fremstillet Vare, hvor der findes en tilsvarende kooperativ.

Det er, ligesom om vi smaa Mennesker nok kan tænke os, at vi gennem Brugsen er blevet vore egne Forsynere — men at vi ogsaa er Fabrikanten, det kan vi ikke fatte! Og saa forlanger vi, og faar vi, de af Konkurrenten fremstillede Varer i vor egen Butik. Storfabrikanten ler ad os og anvender Fortjenesten til at agitere for mere »Skat« paa de forbistrede Brugsforeninger, der vil røre ved hans »Udbytte«.

Vi er ikke Modstandere af Fabrikanten, Grosseren eller Detailhandleren. Tværtimod! Vi respekterer ethvert ærligt Arbejde.

Men her hører ogsaa Respekten op. Vi vil ikke som Forbrugere have en Mængde varefordyrende, unødvendige Mellemlid.

Vi vil den korteste og billigste Vej fra Producent til Forbruger.

Og saa vil vi een Ting til: vi vil have rene, uforfalskede Varer.

Derfor gaar Brugsforeningerne i Spidsen for gennem Prøveanstalter, Laboratorier, Husmoderforeninger o. l. uselviske Institutioner at faa Varerne gennemprøvede og analyserede, og man søger ved Demonstrationer og Foredrag med efterfølgende Diskussion at indvinde Erfaringer om de forskellige Varers virkelige Værdi.

Foreningernes ideelle Opgaver er til Gavn for Samfundet, vi vil fremskaffe

de bedste, sundeste og reneste Varer til de absolut billigste Priser, og vi vil lære hinanden at udnytte Varerne uden unyttigt Spild.

Hvad om vi benyttede Julen til Varetagelse af een af de ideelle Opgaver — til *det store Fremstød*?

Saaledes at ikke blot Mor køber kooperativt, men at ogsaa Far og Børnene køber i Brugsen, saa Dividenden næste Aar bliver endnu større. Det bliver ligesom dobbelt Julegave til Mor!

Der er snart ikke den Ting, man ikke kan faa i Brugsforeningen — se F. D. B.'s Kataloger og Prislistes paa Disken —. Men husk at skrive paa Ordresedlen: »Alle af mig bestilte Varer ønskes leverede i F. D. B.-Varer, saafremt saadanne findes, selvom jeg muligt af Ukendskab til ny Produktion paa Sedlen har opgiivet andet Fabrikmærke«.

Men dette er ikke nok. Vi maa stadig agitere for ny Tilgang af Medlemmer — ikke for, som den private handlende at faa mere Fortjeneste, men for at skaffe større Omsætning, billigere Varer, for at delagtiggøre ogsaa andre i Kooperationens Goder. Hver enkelt Medlem maa være Agitator.

Er hele Familien samlet om et større Indkøb til Bedstefar og Bedstemor, et Gulvtæppe, en Lampe e. l., saa faa Varen købt i F. D. B. og benyt Lejligheden til at faa hele Familien ind i Brugsforeningen, hvor de hører hjemme.

Der er et godt gammelt Foreningsbud, der hedder: det er ethvert Medlems Pligt at skaffe et nyt Medlem!

Lad os ikke nøjes med at købe *alt* i Brugsforeningen og heller ikke med at forlange F. D. B.-Varer, selvom vi der ved fordobler Omsætningen, nej, lad os yderligere benytte netop Julen, hvor vi kommer sammen med Slægt og Venner paa en Tid, hvor Varer spiller en vis Rolle, til at slaa et Slag for Brugsforeningstanken. Udgangspunktet ligger lige for: Tobak, Drikkevarer, Spisevarer, Frugt, Chokolade, Service, Møbler. Alle danske kender F. D. B., alle danske bør være Medlemmer af en til F. D. B. tilsluttet Brugsforening.

Læg Brugsforenings-Bladet frem paa Bordet, der er deri Stof til Samtale om alle mulige Emner af Interesse for enhver — for vi er alle fra Vuggen til Graven Forbrugere.

Skænk dig selv og din bedste Ven den bedste Julegave: en Nyindmeldelse i Brugsforeningen, saa faar du, han og alle vi andre organiserede Forbrugere en glædelig Jul.

Rich. Lund.

Bladets Ekspedition.

Ændringer i Abonnementslisterne ved forestaaende Kvartalsskifte bedes indsendt senest den 22. December d. A.

Smaa Anmeldelser.

Anders Nielsens Lommebog, 1934. (Gyldendal.)

Lommebog for Landmænd, som Anders Nielsens Lommebogs officielle Navn jo er, er nu udkommet for 1934 og bringer som sædvanlig baade rent fagligt og mere almindelig kalendermæssigt Stof. Dette gælder saaledes landbrugsmæssig Vejledning paa forskellige Omraader, hvor en Række kendte Forfattere skriver om vigtige Emner. Kortere eller længere Artikler findes af følgende: Forsøgsleder Karsten Iversen om Mergling, Korn, Bælgæd m. m., Landbrugslærer H. Kryger Larsen om Sædskefte-Ordning, Godsejer Madsen-Mygdal om Lucernens Dykning, Statskonsulent Aug. Kjær om Hesteavl og Opdræt, Prof. C. O. Jensen om Følsgdomme, Forstander N. Bredkjær om Kvægholdets Fodring og Prof. Johs. Jespersen om Svinets Fodring. Endvidere følger forskellige specielle Artikler af Konsulent Oluf Nielsen, Dyr-læge R. Jørgensen, Forstander N. Esbjerg og Prof. C. M. Møller. Paa det juridiske Omraade skriver Landsretssagfører C. Thorkild-Hansen om Henstands- og Akkordlovgivningen, medens statistiske Oversigter er skrevet af Redaktør, cand. polit. A. Axelsen Drejer (Andelsbevægelsen 1932), Prof. O. H. Larsen (Landbrugets Driftsøkonomi), Statskonsulent N. Hørlyck (Mejeristatistik) og Fuldmægtig P. A. Mollesen (Landbrugets Udenrigs-Omsætning).

Til dette kommer saa Lommebogens kalendermæssige Stof, med Erindringsliste, Fødselsregister samt Dag- og Kassebog. Redaktionen af Lommebogen er som sædvanlig i de senere Aar forestaaet af Proprietær Th. Hauberg Lund.

*

Landbrugskandidat Svend Madsen: »Fodning af Høns og unge Haner«. (I. Fr. Clausens Forlag).

Efter at Fjerkræslagterierne, særlig de store Andelsfjerkræslagterier, er kommet i god Gang, er vort Lands Import af Slagtefjerkræ, der havde en årlig Værdi af 1—2 Mill. Kr., forvandlet til en Eksport af omtrent samme Størrelse. Det er de ensbehandlede Produkter, der skaber et Marked, og Slagterierne har en Nødvendighed, for at man kunde naa frem her. Men Behandlingen kan ikke klare alt. Selve Produktens gode Kvalitet er en Forudsætning for lønnende Afsætning paa fremmede Markeder. Og her kniber det lidt for os, som ikke er vant til at opdrætte Fjerkræ med Slagtning for Øje. Danmarks Fjerkræavlforening sendte da Landbrugskandidat Svend Madsen paa Studierejse til Rumænien, Ungarn, Østrig, Lande, hvor man i stor Stil producerer Slagtefjerkræ, og til Tyskland og England, hvor vi er ved at skabe os et Marked for Slagtefjerkræ. Ovennævnte Bog er Resultatet af denne Rejse. Den er paa 36 Sider, er velskreven og forsynet med en Mængde gode Illustrationer. Den giver god Besked om forskellige Fedemetoder, og hvad herved opnaas, om forskellige Slags Slagtefjerkræ, Opsætning heraf, Afsætningsforhold m. m. Bogen vil være en god Hjælp for hver den, der Aaret om har en Del gamle Høns at udsætte, saa vel som for den, der uden for den egentlige Rugesæson ønsker at udruge og opdrætte Kyllinger til Slagtning.

Kr. J.

*

Karen Plovgaard: *Inden for Digerne*. (Hasselbalchs Forlag.)

En god Bekendt af Brugsforenings-Bladets Læsere, Fru Karen Plovgaard, der med sine Fortællinger og for Resten ogsaa paa den Maade er Bladet en dygtig og forstaaende Medarbejder, stiller i Aar paa det brogede Jule-Marked med en Roman: *Inden for Digerne*. Man læser med Interesse og Glæde denne Skildring af Begivenheder og Menneskers Oplevelser, sted- og tidsfæstet som den er til Egnen inden for Digerne i det vestlige Sønderjylland og Aarene umiddelbart efter Krigen og Genforeningen. Er end Fru Plovgaards stærke Side vel nærmest Situationen og Nærbilledet, om man vil Novellistens og Journalistens særlige Evne, har hun dog Bogen igennem skabt en sammenhængende Gang i Udviklingen, som holder Læseren fast og giver Lyst til at følge de forskellige Menneskers Skæbne og Veje — egentlig ogsaa til at høre mere om dem en anden Gang. Baaede Indholdet og Forfatterindens lette og naturlige Sprog berettiger Bogen til at blive Læsning i mange Hjem.

*

A—r.

Søren Noe-Nygaard: *Mænd*. Fra Jylland til Jordan. (Fyns Boghandels Forlag.)

I den nys udsendte Digtsamling »Mænd« giver den kendte jyske Digterpræst sine Læsere en Række Portrætter i Haanden. I Billedgalleriet træffer vi danske Digtere: Blicher, Aakjær, Skjoldborg og Vald. Rørdam. Vi træffer danske Kirke-mænd som Niels Dael, Morten Larsen og Oscar Geismar. Og vi møder et Typebillede af Mænd af »Den slesvigske Slaw« med Jens Jessen i Spidsen. — Bogens sidste Afdeling er helliget Mænd fra Jordan: Abraham, Jakob, Elias, Johannes og Paulus.

Menneskeligt, kristeligt og nationalt set har Bogen en ren og oprindelig Tone. Kunstnerisk præges den af et rigt Sind, der med lagtagelsessevne forener en — i visse Øjeblikke i hvert Fald — storladet Fantasi. Ingen, der læser det, vil saaledes kunne glemme Slutningsverset af »Per Hywers Bror« med det primitivt gripende Billede af Hyrdedrenge mellem Vorherres Knæ. —

Digtene er skrevne dels paa Jysk og dels paa Rigsmaal. K. P.

*

Gerda Halk: *Blind Makker* (Jespersen og Pios Forlag).

Selv om man mener, at Litteraturen bør »afpasses« efter bestemte Alderstrin, udelukker dette ikke, at Læserne betragtes som *Mennesker*, blot paa forskellige Udviklingsstadier, altsaa at Ungpigelekturen betragter sit Publikum som unge *Kvinder*, at Forfatterne ved, hvad de taler om, og hvem de taler til.

Gerda Halk synes at være sin Opgave voksen. »Blind Makker« er i hvert Fald et af de Arbejder, man kan læse uden at rødmere. Fru Halk har et vist Kendskab til og objektivt Syn paa Arbejders-ungdom, som man kun kan ønske hende Held til at frugtbargøre, og saa har hun givet det yndefuldeste Billede af Folk paa Landet, højt oppe i Jylland ved Vesterhavet.

Af andre fornylig udkomne læseværdige Ungdomsbøger kan nævnes Sigurd Strangen: »Samolita«, der handler om en lille Negerpige, Erna Heinberg »Fem fra en Kvist« og Viva Lütken: »Det store Eventyr«.

E. S.

*

Herbert Gorman: *Maria Stuart* (Jespersen og Pios Forlag).

Schiller og Bjørnson har fortalt os om Maria Stuart, saa mange af os kender allerede denne tragiske Middelalderdronnings dramatiske Liv, et Offer for

politiske Rænker, Religionsvanvid, idenskabeligt Had og Misundelse fra Dronning Elisabeths Side.

Gorman fortæller os, at dette i Virkeligheden ikke passer. Ingen Kvinde har som hun med sin Natur, sit Temperament og sin hele Livsopfattelse bevist, at hun er født flere Aarhundreder før den Tid, hun rettelig tilhører, at hun kunde have levet i Dag uden at gøre sig bemærket ved sin Maade at tænke og føle paa, udover gennem den Ærbødighed og det »Kampgny«, kraftige Personligheder altid skaber om sig.

Det er en Roman af Værdi med et selvstændigt Syn, som det synes, paa de historiske Kilder. Smukt og rigt illustreret. E. S.

*

Martha Ostenso: *»Vildgæs«* (Jespersen og Pio).

Der er skrevet mange Bøger om Menneskenes Forhold til Jorden, Livets Opretholder. Knut Hamsun, Johan Bojer, Pearl Buck, for at nævne nogle af de bedst kendte Forfattere. Nu kommer en ny, værdig at nævnes i samme Række, skrevet af en 25-årig, amerikansk Pige og tilkendt Amerikas største Litteraturpris. Martha Ostenso var to Aar, da hun med sine Forældre udvandrede fra Norge til Canada, hvor hun har levet klods ind paa Livet af Amerikas nordligste Nybyggere. Bogen indeholder uden Tvivl Forfatterindens Selvpoplevelser, sat sammen til en Roman.

Caleb Gare, Nybyggeren, tror at kunne beherske alt og alle, fordi han formaar at tvinge Jorden til at yde Overflod af Afgrøde. Hele hans ensomme, isolerede Familie og alle Naboer skal kues til at tjene hans Formaal med Driften, og som Midlet hertil har han i sin Ungdom været saa snedig og beregnende at sikre sig en Trusel, hvormed han kan holde hele Familien i Skak og faa den til at slide og slæbe under hans Vilje. Hans Kone har en Søn uden for Ægteskab og ved at true med at offentliggøre dette og bringe Ulykke over Drengen, som Moderen elsker, tvinger han hende og alle Børnene til at »makke ret«. Hvad dette vil sige, fortæller »Vildgæs« om. E. S.

*

Warwick Deeping: *»En jævn Mand«* (Jespersen og Pios Forlag).

Det er en Kendsgerning, at Deeping har vundet sig et usædvanlig stort Antal Læsere her i Danmark. Hvorfor? Mon ikke, fordi det er Dagliglivets Mennesker, han interesserer sig for, netop den »jævne Mand«, hvis Sag han taler, og som han kender til Bunds. Hans sidste Bog handler om en dygtig, ung, interesseret og fremadstræbende Haandværkssvend og hans unge elskelige, men naive og uvidende Kone. Deres Ægteskabs skrøbelige Baad kommer ud for store Rystelser: en »frigjort«, samvittighedsløs Kvinde, der truer med at komme Ægtefællerne imellem, Sygdom og Arbejdsløshed. Det ender med, at Keir faar Tuberkulose, at Sybil maa gaa ud at arbejde for Folk for at kunne betale Renterne af Prioriteten i deres lille Hus, og at Værkstederne for stædse lukkes for den »besmittede«. Men saa finder Keir med Kone og Barn Optagelse paa »Papworth«, en Institution, der er lagt an paa at beskæftige Tuberkulose-rekonvalescenter.

Deeping har skænket hele Indtægten af denne Bog til »Papworth Landsby Koloni«, som virker den Dag i Dag til uvurderlig Nytte for de Mennesker, Tuberkulosens snigende Sygdom har slaadt ud. E. S.

JOHS. WELTZER: FULE-ROSEN

TEGNINGER AF AXEL MATHIESEN

Kære Kirsten, hvordan det end gaar, saa ved du, du altid har en trofast Ven i mig. Det er for din Skyld, jeg slider i det fra Morgen til Aften — og du skal se, det lysner nok for os to engang. Og den Dag kommer ogsaa, hvor din Far giver sit Samtykke til vor Forlovelse. Kære lille Kirsten, Tusinder Hilsner fra din Karl.

En Dør gik. Den unge lyshaarede Pige gemte lynsnart Brevet i sin Bluse. — Er det dig, Far?

Hun vendte sig om mod en gammel, graahaaret Mand, der saa ældet og forpint ud. Græmmelser og Sorger havde sat deres Spor i dette Ansigt, der egentlig var smukt i sin Kantethed.

— Forstyrrede jeg? Hvad var det, du stod og læste?

Faderens Stemme havde en mistroisk Klang, der ikke undgik den unge Pige.

— Nej, ikke Spor, Far. Der var ikke noget.

Den gamle havde sat sig ned. Hun gik hen til ham og strøg ham blidt over Haaret.

— Er du ked af noget? Er der hændt noget ubehageligt? Fortæl mig det alt sammen — det er da bedre at være to om det end een!

Faderen svarede ikke. Hans Tanker var øjensynligt langt borte. Saa strøg han sig over Panden som for at viske en pinlig Erindring bort.

— Fortæl mig, hvad der tynger dig, lille Far

Kirsten lagde let sin Haand paa Faderens Skulder.

— Er det noget med Gartneriet? Eller er det Gælden til Sagfører Güllich?

En Rødme skød uvilkaarligt op i hendes Kinder.

Et bittert Smil gik over Gartnerens Ansigt:

— Ja, det er Güllich. Som du ved, tabte jeg de Penge, jeg havde slidt sammen gennem Aarene, fordi jeg gik i Kaution for en gammel Ven .. og .. saa .. kom jeg i Vanskeligheder — og maatte gaa til Güllich for at faa Laan .. og nu, i Dag, har jeg faaet Brev fra ham — det er ikke saadan, at han direkte ryk-

ker mig for Pengene .. Brevet er tværtimod særdeles venligt — men han skriver, at han en af de første Dage vil komme og anholde om din Haand.

— Far!

Den unge Pige var sprunget op, et Udtryk af Foragt og Afsky lyste i hendes Ansigt.

— Jo, Kirsten — Faderen saa alvorligt paa den unge Pige. — Jo, ser du — som Forholdene ligger, er der ikke anden Udvei, du maa tage venligt imod ham. Han har vores Skæbne i sin Haand. Siger du Nej til ham, kan han, naar som helst, sætte os paa Gaden — og saa skal vi miste det altsammen, vort gamle Hjem maaske splittes for alle Vinde.

Hans Blik gled kærtegnende rundt i Stuerne, hvor Mahognimøblerne lyste med en varm, brun Tone.

Far, jeg kan ingenting love dig. Og du ved jo, jeg holder af en anden. Der er kun een, jeg bryder mig om, og det er Karl.

Den gamle havde rejst sig. Vreden dirrede i hans Stemme:

— Du ved jo, jeg har sagt, jeg ikke vil vide noget af Karl — jeg troede, du havde slaaet ham ud af Tankerne, da han rejste herfra. Og hvad er han, hvad kan han byde dig — en Smule Gartnersvend med temmelig høje Tanker om sig selv, en Fyr, der tror, han ved alting bedre end de ældre. Nej, tal ikke til mig om ham.

— Ja men, Karl vil saa gerne hjælpe dig!

— Tror du, jeg vil tage mod Hjælp fra en Grønskolling som han? Furer af Forbitrelse tegnede sig i den gamle Gartners Pande. Han tog Datterens Haand:

— Kirsten, du maa og skal tage venligt mod Sagfører Güllich i Morgen. I hvert Fald ikke give ham et Nej. Vil du love mig at tale med ham, naar han kommer?

Kirsten nikkede stumt.

Det var i de sidste Dage af November. Sneen faldt derude. Det syntes at skulle trække op til en rigtig Vinterstorm.

Kirsten sad i den allerede eftermiddags-skumrende Stue og syede. Det gik kun langsomt, hendes Tanker var øjensynligt langt borte.

Det ban!ede paa Døren. Hun løftede Hovedet:

— Kom ind!

En Stemme hostede derude. Døren gik op, og en halvgammel, fed, skallet Herre traadte ind. Det var Sagfører Güllich. Hans Øjne bag Brilleglassene lagde med Tilfredshed Mærke til, at hun var alene.

— Tillad, jeg aflægger Dem en Visit, Frøken Jørgensen. Ser De, jeg kom forbi, og saa fik jeg Lyst til at se indenfor hos gamle Venner, som man siger ..

Hans slæbende Stemme fik et sødladent, indsmigrende Tonefald.

— Deres ærede Hr. Fader er ikke hjemme.

Kirsten havde rejst sig.

— Jo, han er ovre i Drivhusene, nu skal

jeg kalde paa ham, Hr. Güllich, hvis De ønsker at tale med ham ..

Sagføreren havde nærmet sig den unge Pige.

— Nej, vent blot. De behøver ikke at skynde Dem, Frøken Kirsten slet ikke Det er Dem selv, jeg vil tale med ..

Güllich havde ugenert sat sig i Sofaen og gjorde med Haanden en indbydende Bevægelse, for at Kirsten skulde tage Plads ved Siden af ham. Den unge Pige blev staaende foran ham, rank og tavs.

— Er der noget, der tynger Dem, Frøken Kirsten .. maa jeg ikke være Dem en Ven? som jeg er Deres Faders. Ja, De ved jo — ha, ha — der er et Par Ting, der binder os sammen .. men det er ikke om Deres Fader, vi skal tale nu .. det er om Dem og mig .. jeg kommer for at spørge Dem — hans Stemme famlede lidt — for at bede Dem blive min Hustru.

— Hr. Güllich!

Kirstens Kinder glødede.

— Ja, om De kunde tænke Dem at blive Sagfører Güllichs Frue. De skal faa alt, hvad De peger paa. De ved, jeg sidder godt i det. — Et hoverende Smil gled henover hans blegfede Ansigt — at med andre Ord, de fleste i vor kære lille By paa den ene eller den anden Maade er afhængig af mig ..

Hans Haand greb efter Kirsten, men hun veg tilbage og saa paa ham med et frygtløst Blik ..

— Jeg véd, Hr. Güllich, maaske mange vilde betragte det som en Ære, og jeg véd ogsaa, at min stakkels Far staar i Gæld til Dem — men jeg kan kun sige een Ting til Dem: Nej.

Sagføreren havde rejst sig med et forbløffet Udtryk i Ansigtet. Han var blodrød af Raseri:

— Og det siger De — Datteren af en sølle Gartner, der lever af min Naade .. De skal faa andre Ting at se, min smukke ..

Güllichs hæse Stemme hævede sig:

— Naa, der er maaske en anden, hvad (Sluttes Side 596.)

»Det er F.D.B.'s Grønlands-Dessert!« tog han paa. »Og der er den mest storartede Juleudstilling i Brugsen allerede. Dette her er nu til dig, Mor, og i Morgen har vi Maanedsløv, og vil du saa med ind og se paa det, og vil du saa lade mig faa alle mine Lompepenge forud, og — og — og.« Mads blev ved i een Køre, ladende haant om al god Sprogbrug. Han summede som en Motor om Julehæfter og Julehistorier, Kælker og Skiudrustning, Stjernekastere og Englehaar.

Julemaanedens Tone var anslaaet. Forestillingen om Julegave og Juleglæde var vakt af den lille lyseblaa Pakke med Isbjørnen, der, som en smilende Gesandt for de kommende Dages Juleopbud havde holdt sit Indtog i vor Stue.

Og nu er vi uhjælpelig kaput allesammen. Vi »snakker Jul« og nynner paa Julesalmer. Vi omgiver os med Hemmelighedskræmmeri. Vi foretager mystiske Togter til Brugsens Juleudstilling — flere i Følge og hver for sig. Vi er enige om, at her findes, hvad ethvert Hjerte monne begære.

Privat maa jeg sige, at jeg i Aar har været tidligt ude og faaet disponeret heldigt. I det fortræffelige Udvalg, som Brugsen i Retning af Nytte- og Luksusting har at byde paa, har jeg faaet mit ellers temmelig anstrengte Budget til at række uformodet langt. Derved naar min Julegave-Radius lidt længere ud, end den plejer. — Jeg nævner det blot, fordi jeg kunde tænke mig, at een og anden af mine Medsøstre kunde komme ud for den samme behagelige Erfaring.

Juleindkøb og Juleforberedelser er vel i og for sig en ganske uhøjtidelig Optakt til den egentlige Julehøjtid. Men de bereder dog paa deres Maade vort Sind til at tage imod det Budskab, Julen har at bringe, idet vi under Udøvelsen af dem umærkeligt trænes i to Færdigheder: at skabe Glæde hos andre og tage vore egne Vanskeligheder med det tilbørlige Mod.

Derfor, kære Medsøstre, ønsker jeg Dem af ganske Hjerte, at De maa have begge Hænder fulde nu til Jul, og at Heldet maa følge Deres flittige Hænder i deres Bestræbelser for at skabe Højtid omkring Dem.

Søster.

*

Mors Fødselsdag —

Det var Mors Fødselsdag —!

Vi — min ældre Søster og jeg — stod tidligt op, redte vore Senge, vaskede et Par Gulve, gav Mor Kaffe paa Sen-gen, fik ryddet et og andet til Side. Mor skulde hjælpes, spares, det hele skulde være i Orden, til hun kom op. Det var jo Mors Fødselsdag — een Gang om Aaret skulde hun da være helt fri for at bestille noget.

— Vi var oppe et Par Timer før sædvanligt, sikkert overbevist om, at saa kunde vi da naa at lave alt, hvad der paa nogen Maade kunde være —

Men, det var fejl Beregning:

Da Klokken nærmede sig den Tid, da vi skulde af Sted paa Plads og i Skole, var der alligevel adskillige »Smaating«, som vi ikke kunde naa eller helt havde glemt, fordi vi egentlig aldrig havde tænkt over, at de i det hele taget skulde gøres. — Det var altid faldet os saa selvfølgeligt, at de var i Orden. — Og vi gjorde een stor Opdagelse: hvor Mor dog i Grunden havde meget at bestille, noget, vi oprigtigt talt aldrig før havde spildt ret mange Tanker paa.

»Opdagelsen« resulterede i, at vi i det mindste de første Par Dage derefter stod lidt tidligere op og forsøgte at hjælpe Mor med et og andet, og Dagen igennem forsøgte vi at tage vort venligste Ansigt paa, naar Mor bad os om noget.

— Mon der ikke er en eller anden af »Brugsforenings-Bladets« yngste Læsere, der kan trænge til at delagtiggøres i vor »Opdagelse« og iøvrigt bør tage Sagen op til Overvejelse.

Og til slut, NB.: Man kan blive i helt godt Humør af at hjælpe andre.

»Den Gammelkloge.«

*

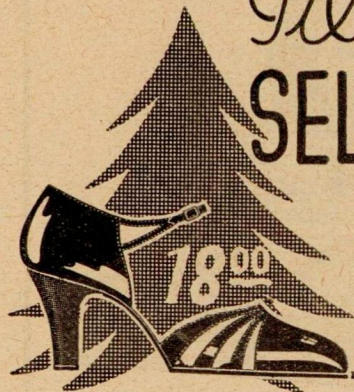
*Under Julens glade Festen
kan en Middag gøres fin,
hvis De skænker op for Gæsten
F. D. B.'s Oportovin!*

OLD LONDON CLUB
GARANTERET REN DRUEVIN

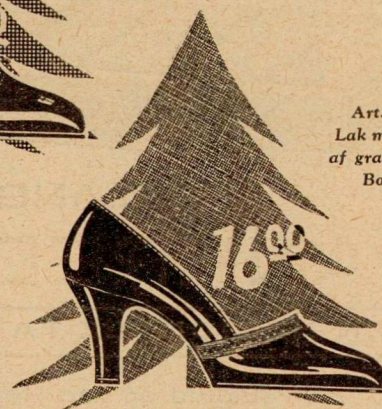

F.D.B.'s RENE VINE

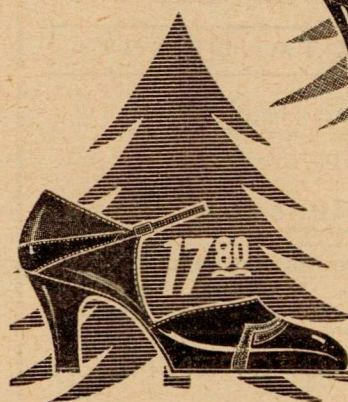
Til JULE-
SELSKABERNE

Art. 5449.
Lak og Matcalf.

Art. 5450.
Lak med Bælle
af graat og sort
Boxcalf.

Bed Uddeleren vise Dem
Katalogerne, hvor der findes
mange andre smukke Sko.

Art. 5448.
Lak og Matcalf

BRUGSFORENINGEN

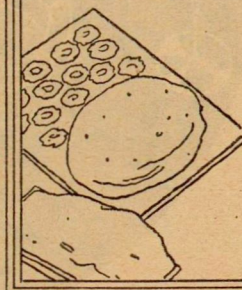
KØB SKOTØJ I

Lille Peter Brugs's store Oplevelser.

Peter spiller højt Spil — og taber!

Til Jule-
bagningen
anvendes
i utallige
Hjem det
gode, gamle

F.D.B. BAGEPULVER

FORLANG

PANKREDENT

DEN NATIONALE TANDPASTA

som fuldtud er paa Højde med
de førende udenlandske Mærker
og i mange Tilfælde bedre.

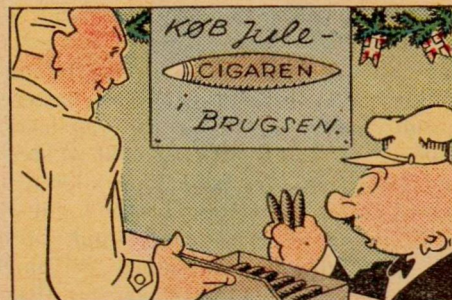
Har De bemærket Prisnedsættelsen.

Stor Tube	før Kr. 2,00	nu 1,50
Mellem Tube	" " 1,50	" 1,00
Mindre Tube	" " 0,75	" 0,50

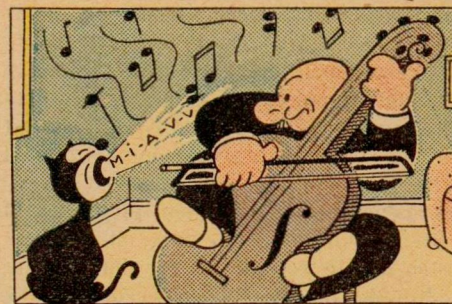
FØRES I ALLE BRUGSFORENINGER

Peter: Hvad skal jeg gøre? Jeg har faaet nogle Lejere over Hovedet, som tæmper løs paa Klaveret fra Morgen til Aften!

Uddeleren: Svar igen med samme Mønt. De har jo en gammel Cello — ikke?

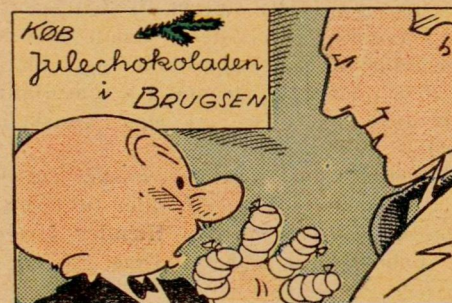
Peter: Hvis det lyder lige saa fælt ovenpaa som hernede, saa maa det være en tvivlsom Nydelse for dem. Men bare Strenge og Fingrene holder!

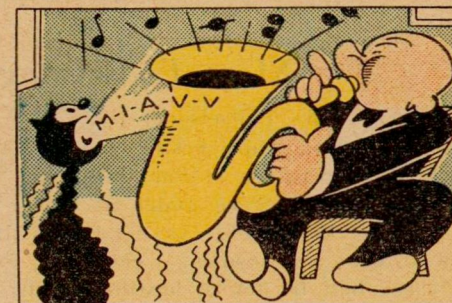
Peter: Mine Fingre hænger i Laser af at spille Cello, og saa hjalp det ikke engang. Men nu vil jeg købe et Horn!

Uddeleren: Kan De de blæse paa Horn?

Peter: Det ved jeg ikke. Jeg har aldrig prøvet!

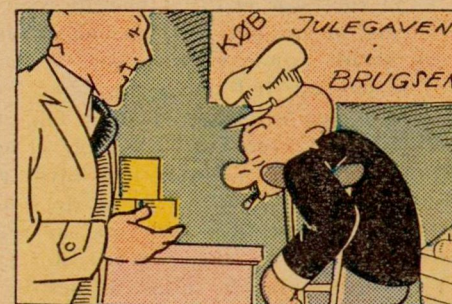

Peter (tænker): Jeg kan godt li' Horn — men kun den Slags, man faar til Morgenkaffen Nu maa man bare haabe, at de heller ikke kan li' Horn eller Messingsuppe ovenpaa!

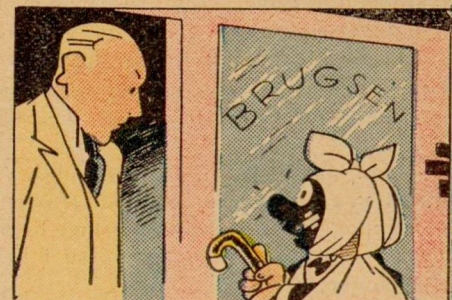
Peter: Det rørte dem heller ikke — og jeg har taabt Vejret og 10 Kilo mindst! Kan De ikke anbefale mig et mindre opslidende Instrument?

Uddeleren: Prøv med en Grammofon og et Par skrappe Jazzplader!

Uddeleren: Jeg kan forstaa, at De bliver øm i Fingrene af at spille Cello og taber Vejret af at blæse paa Horn, men hvordan kan De blive Invalid af at spille Grammofon?

Peter: Jo, Manden ovenover viste sig at være Bokser!

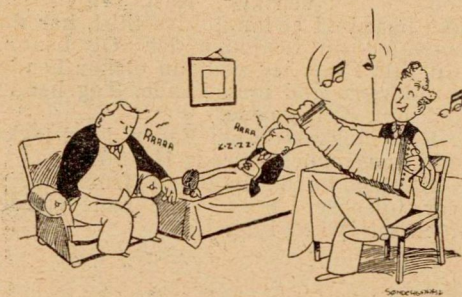

Søren Vims skriver hjem.

Brugsen, 8. ds.

Kære Moder!

Tusind Tak for dit Brev i Mandags, som jeg netop har læst igennem igen, fordi der jo er gaaet nogle Dage siden dets hjertelige Modtagelse, og jeg ikke paa Grund af den stærkt tiltagende Juletravlhed i Forretningen har faaet Tid til at skrive før nu. Jeg havde aldrig drømt om, at den »løbske Elefant« — som du kalder den — der færdes herovre, skulde have fyldt dig med Angst og Bæven ved Tanken om, at jeg maaske kunde være saa uheldig at gaa og blive trampet ned af den, men der er saamænd ingen Fare, selv om jeg skulde møde den en mørk Aften paa en ensom Landevej. For jeg har et Par storartede Ben til at løbe med, og desuden er det jo en temmelig lille Elefant, som jeg vist ogsaa skrev. Havde jeg ikke selv set et Glimt af den den Søndag, vilde jeg i det hele taget have tvivlet paa dens Eksistens — men den holder øjensynlig stadig til her i Nabolaget, for i Lørdags Aftes var der igen en tre-fire pæne og absolut ædruelige Mennesker, der saa den. Men det maa unægtelig være et Hundeliv at være Friluftselefant i Danmark paa denne Aarstid, for det sneede den Aften, og det er efter mine Begreber et ukendt Fænomen i Elefanternes Hjemstavn. Netop paa Grund af Sneen fik man for Resten et tydeligt Bevis for, at nævnte Kræ ikke er nogen Fantasifigur, for da min gamle Ven, Skomageren, Søndag Morgen kom ud for at feje Sne væk, saa han til sin Forbløffelse og Rædsel tydelige Aftryk af Elefantens Klumpfødder udenfor. Efter Aftrykkene at dømme, var den travet fra Vejen og hen til Butiksdøren — men det mest mystiske var, at den tilsyneladende ikke var gaaet tilbage igen. Der blev i al Fald sagt, at der ingen Aftryk var af Hovene den modsatte Vej, men det maa der selvfølgelig have været, for ellers skulde jo Dyret have slaaet sig ned i Butikken, og der var ikke Skygge af Elefant. Da jeg — gennem Pjevs — fik Sensationen at vide og myldrede hen til Gerningsstedet, havde der imidlertid allerede gaaet saa mange Mennesker og trampet rundt i Sneen foran Skomagerens Hus, at der bogstavelig talt ikke var Spor af Spor. Det er dog ikke til at forstaa, hvad Dyret vilde hos Skomagerens, men Pjevs erklærede, at den maaske vilde ind og købe et Par varme Kludesko eller Galoscher paa Grund af Sneføret, men han skal nu ogsaa altid være saa morsom! Der hersker altsaa stadig vild Mystik om Elefanten herovre, og selv om der er en Del, der ikke vil tage den alvorlig — for Eksempel den lokale Avis, der skriver, at de ikke tror paa den, før den en Dag marcherer ind paa Redaktionen, er der andre, der hævder, at man intet skal forsørge i disse Tider, hvor baade Elsdyr og Næsebjørne og andre Amfibier suser rundt i vore Skov. Den kan jo for Eksempel være smuttet bort fra et Menageri i Nordtyskland og saa have forvildet sig herop — men hvordan det nu end hænger sammen med den, er den stadig Dagens Samtaleemne. Jeg har da ogsaa udnyttet den i mit sidste Nummer af »Nyt fra Brugsen« i en Annonce, hvor det hedder: Er De for oplyst til at tro paa Elefanten, er det sikkert, fordi De bruger Andelslampen »Luma«! Jeg havde ogsaa tegnet en flot Elefant, men den paastod Pjevs nærmest lignede en Krydsning af en Grævlingshund og en Blækklat, men det var nu en mild Overdrivelse. I øvrigt har jeg ikke megen Tid til at beskæftige mig med naturhistoriske Fænomener i disse Dage, for jeg er ved at forberede en Underholdnings-Aften, vi skal have i »Ungdomsklubben« Søndag den 17de for at skaffe Penge til en Julefest for en-

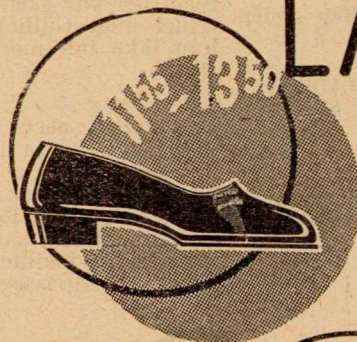

somme gamle her i Sognet. Forskellige Medlemmer af Klubben skal optræde, bl. a. har jeg paa Opfordring lovet at spille et Par udsøgte Numre paa min Harmonika, som jeg er blevet helt flink til at hale ud og ind i efterhaanden. Jeg tænker imidlertid stærkt paa at opgive det, for en lille Prøve, jeg holdt herhjemme paa mit Værelse i Aftes, fik et temmelig melankolsk Forløb, idet Tilhørerne, der bestod af Pjevs og Napoleon, begge faldt i en tryk Søvn, inden jeg var kommen igennem Repetoret. De kan selvfølgelig være slumret ind bare for at drille mig — og jeg vilde ønske, jeg vidste, hvad det var for et Nummer, De skal optræde med ved Aftenunderholdningen — for de har nemlig ogsaa tilsagt deres Assistance — saa skulde jeg nok paa en eller anden Maade hævne mig. Men det finder jeg nok ud af, og dermed være du som altid kærligst hilset fra din hengivne Søn

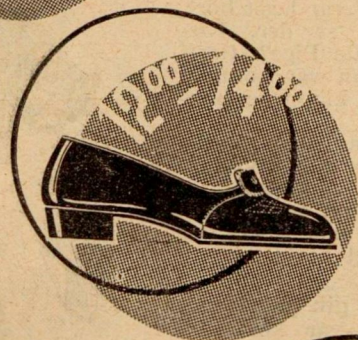
Søren.

LAKSKO

til store
Piger

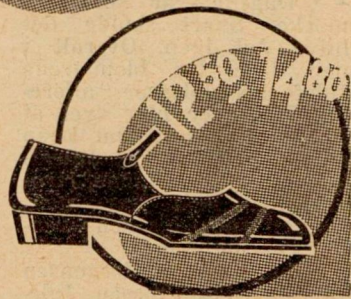
Art. 2843.
Nr. 31 til 39
Lak med Matcalf

Art. 2844.
Nr. 31 til 39
Lak med imit.
Firben.

F.D.B.S
SKOTØJS-
FABRIK

Besøg vore Detail-Udsalg, og
se vort store Udvalg af Sko
til Born i alle Aldre.

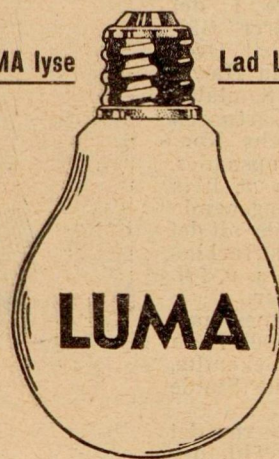
Art. 2841.
Nr. 31 til 39
Lak med Frocalf.

Lad LUMA lyse

Lad LUMA lyse

Lad LUMA lyse • Lad LUMA lyse • Lad LUMA lyse • Lad LUMA lyse

Lad LUMA lyse • Lad LUMA lyse • Lad LUMA lyse • Lad LUMA lyse

LUMA

betyder Kooperativt
Kvalitets

LYS

Lad LUMA lyse

Lad LUMA lyse

F. D. B.

JULEROSER

(Sluttet fra Side 591.)

lille Frøken, ha — ha, en eller anden Stymper ..

— Hvad vover De at sige!

Vreden lignede ud af hendes Øjne.

— Gaa øjeblikkelig! Hun stampede med Foden.

Güllich saa hadefuldt paa den unge, lyse Pige:

— Det kommer De til at fortryde, Frøken, De og Deres Hr. Far .. De skal .. De skal .. Hans Stemme knækkede over af Forbitrelse.

Hun hørte Døren falde i med et dumpt Smæld. Det var som en uren Luft var jaget bort.

— Hvad er der, Kirsten, min lille Pige? Gartner Jørgensen var kommet ind .. Han klappede hendes Haar:

— Saa, saa, ikke græde, min Ven. Naar blot vi holder sammen .. vi to ..

Men Kirsten græd, fordi hun tænkte paa Karl, der var saa langt borte ..

November gik paa Hæld. Dagene var korte og mørke. Snart skulde det blive Jul igen. Overalt i den lille By blomstrede Juleforberedelserne allerede, Julegaver blev syet af flittige Hænder. Om knap en Maaned var det Juleaften, Barnets skønne, tro skyldige Fest var nær. Overalt sporedes dens venlige, varme Aand.

Hos Gartner Jørgensen var der ikke megen Juleforventning at spore. Det var Sorgens Dage i det gamle Hus. Sagfører Güllich havde holdt sit Ord; han havde taget sin Hævn. To Dage efter Samtalen med Kirsten fik Gartneren et Brev fra Güllichs Kontor, hvori Laanet opsagdes, og det antydedes, at hvis ikke Pengene omgaaende blev indbetalt, vilde alt det andet med Konkursklæring og Auktion o. s. v. følge meget snart efter.

Den gamle Gartner havde prøvet at rejse Laan hos Venner og Bekendte, men forgæves. Alle Sunde syntes lukkede.

Om et Par Dage var det December .. Den Tid, der kom, vilde blive den sørgeligste i hans Liv. Hvad skulde han dog gribe til? Og i Overmorgen var det jo sidste Dag, Pengene skulde indbetales til Güllich — hvis ikke det gamle Hjem skulde splittes for alle Vinde ..

Novembers sidste Dage oprandt med et frygteligt Snefog. Byen laa hvid og lignede en fantastisk Bjergkæde. Lyseene var allerede tændt overalt.

Hos Gartner Jørgensen var der stille. Kirsten gik med en besynderlig Uro i Sindet. Hvorfor havde hun ikke hørt saa længe fra Karl? Var der hændt ham noget? Aa, hvor havde det været trygt og

dejligt, om han nu havde været her. I et Brev havde hun fortalt ham lidt om, hvad der var sket, men kun antydte Optrinnet med Güllich. Til Faderen havde hun ikke talt mere om Karl siden den Dag.

Rutebilen asede sig tungt og besværligt gennem den drøje Sne. Humøret var højt indenfor de blanke Ruder. Naboer og Slægtninge mødte hinanden. Det var som en stor Familie.

I et Hjørne sad en ung, mørkhaaret Mand. Han kendte øjensynlig ikke noget til sine Medpassagerer, men lyttede med

der kender Vejen, om ad Storgade, saa ned ad Aurikelvej, saa hen ad Rosenstien. Hans Hjerter hamrede uvilkaarligt stærkere. Saa, nu var han der.

Der laa den gamle Gartnerlænge.

Syv Aar var gaaet, siden han sidst havde set den. Langt havde han rejst, først nu følte han, at han var hjemme ..

Mon Kirsten ..

Han kiggede ind gennem Ruderne .. Jo, der stod hun i sin kønne, havblaa Morgenkjole med Ryggen til ham. — Han kunde ikke dy sig; med en drengekaad Stemme raabte han, idet han aabnede Døren:

— Kirsten, gæt engang!

Hun tabte i Forskrækkelighed Skaalen, hun holdt i Haanden:

— Karl! Er det dig, kære, kære Karl. Hun laa ved hans Bryst; Taarer stod i hendes Øjne ..

— Saa, saa, min egen Ven! Karl kyssede sin Kærestes røde, friske Mund .. Nu skal du se, alt bliver godt igen ..

Hun smilede op mod ham:

— Sikken en Snemand du er! Du ødelægger jo helt mine Gulvtæpper!

Han lo.

— Se her, hvad jeg har til dig. Den er din — den bærer dit Navn .. Jeg har noget lykkeligt at fortælle dig og din Fader .. i Gaar fik jeg et højtideligt Dokument fra et stort hollandsk Selskab .. jeg har faaet Diplom for en Julerose .. En særlig fin Krydsning, jeg har drevet op .. og den hedder *Kirsten* — og med Diplomet fulgte, gælt engang, 3000 Gvlden og Tilbud om at blive Leder af en Forsøgsstation — saa nu, Kirsten, kan jeg bede dig blive min Kone, og jeg kan hjælpe min gamle Mester.

Han vendte sig mod den gamle Gartner, der synligt bevæget var kommet ind i Stuen under disse Ord .. Et eller andet kæmpede i den graaned Mand. — Han saa gennemtrængende paa Karl:

— Jeg har ikke været mod jer to, som jeg burde. Du skal have Tak for dit Venskab, Karl. Hvad jeg

ikke naaede i et langt Livs Slid, har du naaet, og du fortjener det. Og hende, min lille Pige, jeg ved, du elsker hende og vil være god mod hende. Tag hende med min Velsignelse.

Kirsten kyssede sin Fader. Karl trykkede hans arbejdsfurede Haand.

Kirsten havde bøjet sit fine Ansigt over Julerosen, hvis skære Duft gjorde Stuen saa lys og lykkelig.

stor Interesse til deres Samtale, især naar det drejede sig om lokale Forhold.

— Det er ligegodt Synd for Jørgensen, han skal gaa fra det hele, sagde en trivelig, rødmosset Bondemand ..

— Det er den fordømte Güllichs Skyld. Saalænge han er i Byen, faar vi det aldrig godt, svarede hans Nabo.

Den unge Mand smilede, et lille sejrssikkert Smil.

— Sundkøbing, forkyndte Chaufføren. Bilen standsede med et Ryk, og der begyndte en almindelig Udstigning.

Den unge Mand tog en let Koffert i den ene Haand, i den anden holdt han forsigtigt en stor Pakke. Han gik som en,

NÜTTIGE JULEGAVER

er mest kærkomne

ART. 4651

ART. 4602

ART. 6808

ART. 4650

ART. 6858

ART. 4623

ART. 7625

ART. 4607

ART. 4601

OPSÆT IKKE DERES
KØB TIL DE
SIDSTE DAGE

FAAS I BRUGS-
FORENINGEN.

*En helt
ny Slags
Havregryn*

Sol-Gryn

*vil smage alle —
selv de, der ikke
før har syntes om
Havregrød.....*

SOL-GRYN er fintskaarne — derved giver de Grøden en let kornet Konsistens og et delikat Udseende, og de er ristede, sprøde, lækre og vel-smagende.

SOL-GRYN sparer Tid og Gas, for de koges paa 2 Minutter! Faas som de store OTA Gryn kun automatisk pakket fra Lagersilo til Gryde uberørt af Menneskehænder.

SOL - GRYN

ENHVER ANDELSMAND

BØR TEGNE FORSIKRING I ET

ANDELS-FORSIKRINGS SELSKAB

**MEJERIERNES OG LANDBRUGETS
ULYKKESFORSIKRING** (Gensidig)

Reventlowsgade 14, København V.

Ulykkesforsikring, Ansvarsforsikring, Automobilforsikring.

ANDELS-ANSTALTEN TRYG (gensidigt Livs-
forsikringsselskab),

Rosenørnsalle 1, København V.

Alle Arter Livsforsikring.

ANDELS-PENSIONSFORENINGEN
(gensidigt Pensionsforsikringsselskab)

Rosenørnsalle 1, København V.

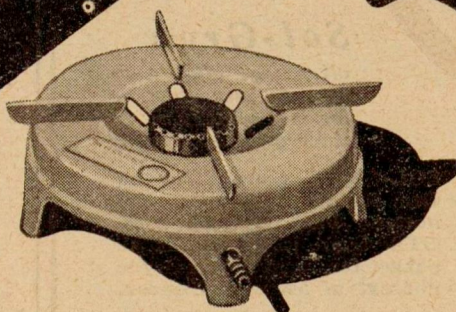
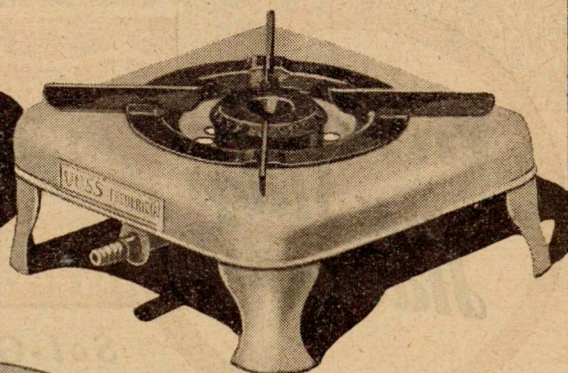
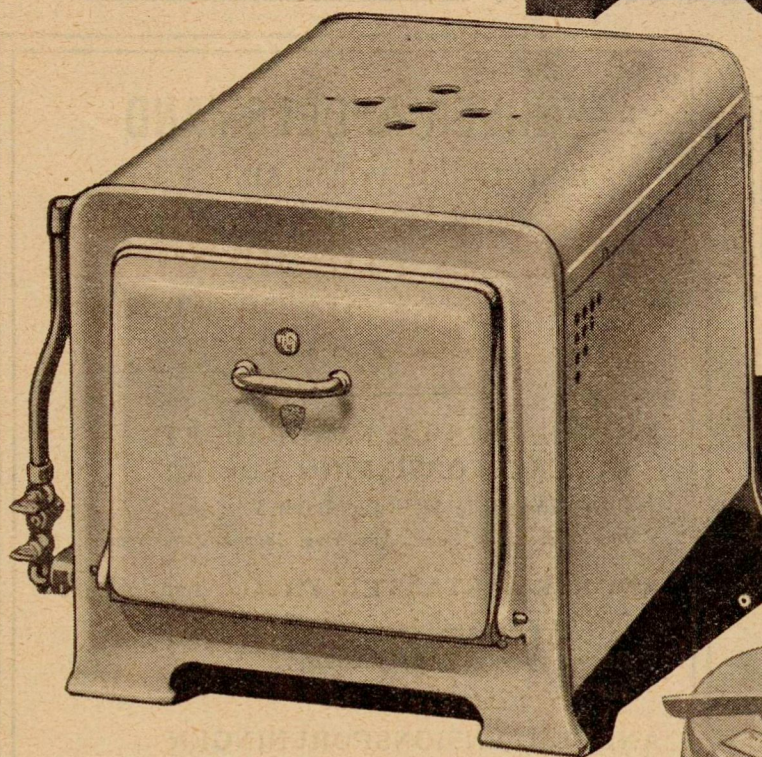
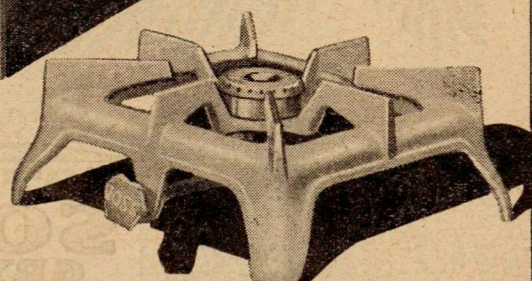
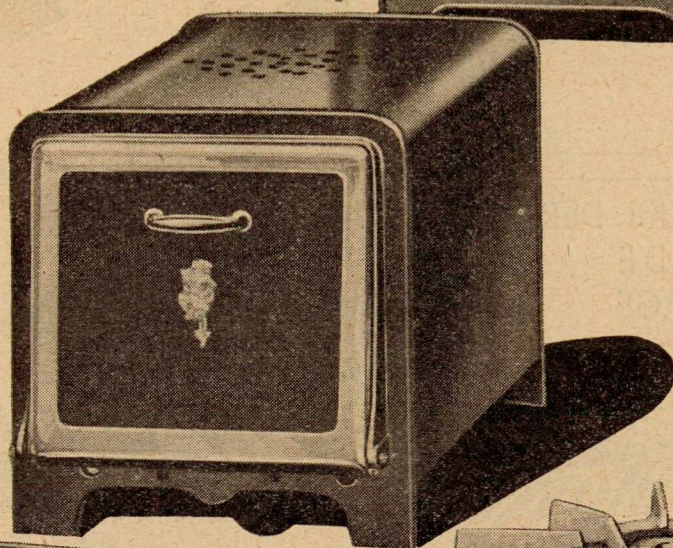
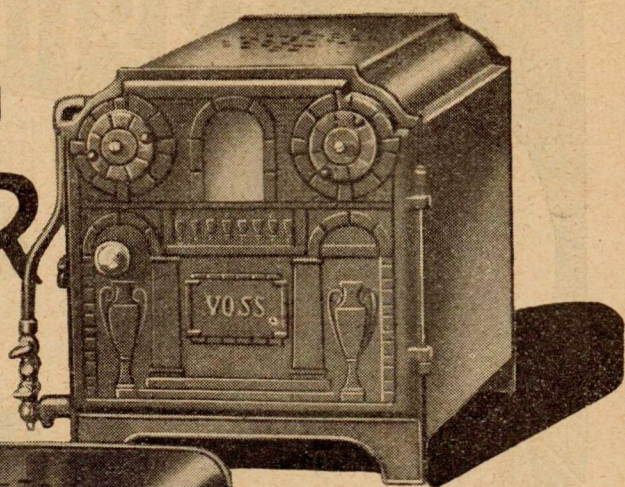
Pensionsforsikringer, Overlevels- og Børnerenter.

Selskaberne er Medlemmer af „De samvirkende danske Andelsforsikringsselskaber“, den eneste Forsikrings-sammenslutning, der er repræsenteret i „Andelsudvalget“, og som saadan har Tilknytning til Andelsbevægelsen.

GASOVNE OG GASAPPARATER

købes bedst i

BRUGS -
FORENINGEN

FÆLLESFORENINGEN FOR DANMARKS BRUGSFORENINGER

I Sparetider:

Ikke en Cigar mindre,
men en mindre Cigar!

f. Eks.:

Octo . . . 8 Stk. 50 Øre

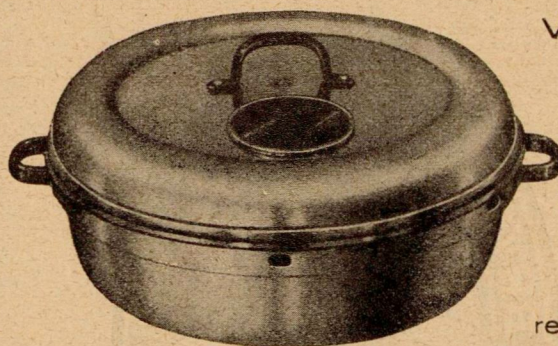
Gloria . . 10 Stk. 70 Øre

Comtesse 10 Stk. 100 Øre

F.D.B.
CIGARILLOS

Friskbagt Brød hver Dag

er nemt at have i Huset naar
man har den danske Bageform

VOSS

det
er
den
eneste
der
kan
reguleres

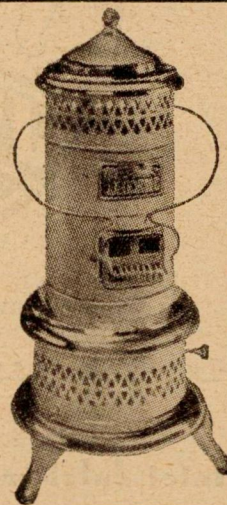
PAA ET ØJEBLIK —

og for nogle faa Øre
kan De opvarme Stue
eller Køkken med

DEN DANSKE
THERMO-OVN

Det er meget billigere
end at fyre op
for at faa

NOGLE TIMERS VARME

Hostesaften „DECROTTE“

Kgl. dansk Patent
af 25. Oktober 1904

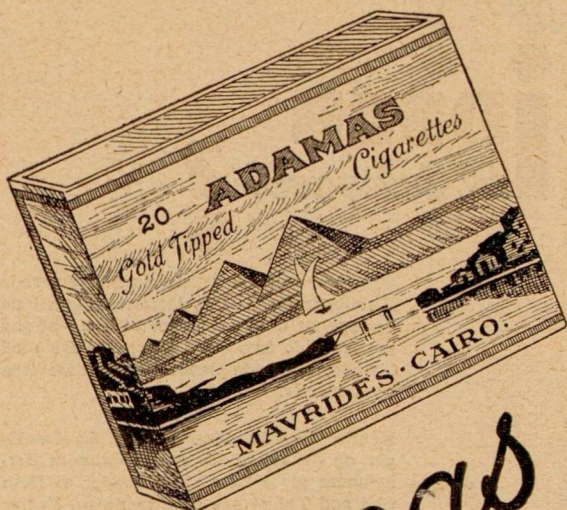
Talrige anbefalinger fra kendte Læger Landet over.
En af disse skriver følgende:

Hjælpen er
her ufejl-
barligt!
Fremstillet
udelukkende
af danske
Natur-
produkter.

Jeg skal tilføje, at ved et Par Tilfælde af sær-
deles haardnakket Bronchitis, der hos et Par
Børn — som saa ofte — afløste en heftig Kigho-
ste, har det været paafaldende, at »Decrottes«
havde en bedre Virkning paa Bronchitis end de
forud almindelig anvendte Midler til Eks-
pektoration og Lindring af Halssymptomerne.
S. O. Brøndsted, Læge, Aarhus.

Tilkendt
Diplom m.
højeste Ud-
mærkelse
og
Ærespris.
Overgaar
alt.

Tusinder Hjem bruger det gamle Husmiddel. — Faas i Deres Brugsforening.

*Adamas
Cigarettes*
*Den fineste og
mest milde.*

Nu gælder det

mere end nogensinde
om at spare. Kun Koste
med dette Mærke er
en Garanti for, at De
køber bedst og billigst

A. P. Pedersen, Skive.

Havdrup Trævarefabrik

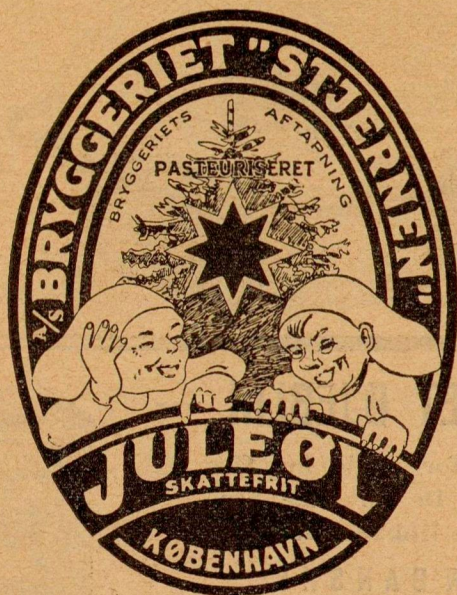
VED L. PEDERSEN & SØNNER, TELEFON 33

Anbefaler sig med

Hjulbører — Havemøbler — Trappestole
Høkasser — Strygebrædder — Trapper
og Stiger i alle Arter — Vaskemaskiner

Mangeaargig Leverandør til Fællesforeningen.

En „Stjerne“ Nyhed

Føres i saavel halve som hele Flasker.

Forlang den i Brugsforeningen!

Intet Julebord uden „Stjernen“ Juleøl

MEN!

DEGO

i den patenterede
Sundhedspakke

**er de bedste
og danske**

Ogsaa Lommebogen

skal være

F. D. B.'s

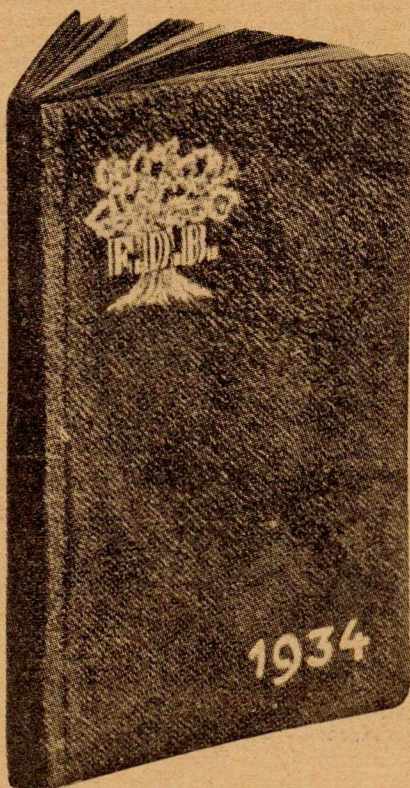
☆

Pris:

1,50 Kr.

☆

F. D. B.'s
Lommebog
i Skind.

mangler De

IDEER
til Julegaver ?

Saa prøv at blade vore mange illustrerede Kataloger fra F. D. B. igennem. De vil da opdage, at der heri findes et Væld af saa mange vidt forskellige Varer, at De med Lethed kan finde Gaver til alle Familiens Medlemmer.

Kender De ikke allerede F. D. B.'s Kataloger og de Titusinder af Tilbud, som der igennem gives Dem? Saa raader vi Dem til i god Tid at gaa dem igennem. Vi har dem liggende til det samme. Vareudvalget er saa stort og Priserne saa smaa, at Fordele ved at handle i Brugsforeningen er løjneligende og sikkert langt større, end De havde regnet med.

Og de mange fikse Julegaver, vi i Aar har taget hjem, er sikre paa Succes.

Naar De derfor begynder Deres store eller smaa Juleindkøb, lad da Mottoet i Aar være:

Lidt eller meget

— men alt fra Brugsforeningen!

BRUGSFORENINGEN HAR GAVER TIL ALLE